2026/1348

19.6.2026

TÕLGE

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastane konventsioon; rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toimepandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel

PREAMBUL

KÄESOLEVA KONVENTSIOONI OSALISRIIGID,

PIDADES MEELES Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja eesmärke ja põhimõtteid,

NENTIDES, et kuigi info- ja kommunikatsioonitehnoloogial on tohutu potentsiaal ühiskonna arenguks, loob see kuriteo toimepanijatele uusi võimalusi, võib aidata kaasa kuritegevuse sagenemisele ja mitmekesisusele ning avaldada negatiivset mõju riikidele, ettevõtetele ning üksikisikute ja kogu ühiskonna heaolule,

TUNDES MURET, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide kasutamisel võib olla märkimisväärne mõju kuritegude, sealhulgas terrorismi ja rahvusvahelise organiseeritud kuritegevusega seotud kuritegude, nagu inimkaubandus, rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine, tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseaduslik tootmine ja nendega kauplemine, ebaseaduslik uimastikaubandus ja ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, mastaabile, toimepanemise kiirusele ja ulatusele,

OLLES VEENDUNUD vajaduses järgida esmajärjekorras ülemaailmset kriminaalõiguspoliitikat, mille eesmärk on kaitsta ühiskonda küberkuritegevuse eest, võttes muu hulgas vastu asjakohased õigusaktid, määrates ühiselt kindlaks kuriteod ja menetluspädevused ning edendades rahvusvahelist koostööd, et sellist tegevust riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil tulemuslikumalt ennetada ja selle vastu võidelda,

OLLES OTSUSTANUD mitte lubada küberkuritegevusega tegelevatele isikutele ohutut paika ja esitada süüdistusi nende kuritegude toimumise kohas,

RÕHUTADES vajadust tõhustada riikidevahelist koordineerimist ja koostööd, muu hulgas andes riikidele, eelkõige arengumaadele, nende taotluse korral tehnilist abi ja suurendades nende suutlikkust, sealhulgas tehnosiiret vastastikku kokkulepitud tingimustel, et parandada riigisiseseidõigusakte ja raamistikke ning suurendada riiklike asutuste suutlikkust tegeleda küberkuritegevuse kõigi vormidega, sealhulgas selle ennetamise, avastamise, uurimise ja selle eest süüdistuse esitamisega, ning rõhutades sellega seoses Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni rolli,

TUNNISTADES küberkuritegevuse ohvrite kasvavat arvu, nende ohvrite jaoks õigluse tagamise tähtsust ning vajadust käsitleda haavatavas olukorras olevate isikute vajadusi käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks võetud meetmetes,

OLLES OTSUSTANUD ennetada, avastada ja tulemuslikumalt tõkestada küberkuritegevuse tulemusena saadud vara rahvusvahelist üleandmist ning tugevdada rahvusvahelist koostööd käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudest saadud tulu sissenõudmisel ja tagastamisel,

PIDADES MEELES, et küberkuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine on kõigi riikide ülesanne ning et nad peavad tegema teineteisega koostööd asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksuste toetusel ja osalusel, et nende jõupingutused selles valdkonnas oleksid tõhusad,

TUNNISTADES soolise aspekti kaasamise tähtsust kõigisse käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks tehtavatesse asjakohastesse jõupingutustesse kooskõlas riigisisese õigusega,

PIDADES SILMAS vajadust saavutada õiguskaitsealased eesmärgid ning tagada kohaldatavates rahvusvahelistes ja piirkondlikes õigusaktides sätestatud inimõiguste ja põhivabaduste austamine,

TUNNISTADES õigust kaitsele omavolilise või ebaseadusliku eraelu puutumatuse riive eest ning isikuandmete kaitse tähtsust,

TUNNUSTADES ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo ning teiste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide tööd küberkuritegevuse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel,

MEENUTADES peaassamblee 27. detsembri 2019. aasta resolutsiooni 74/247 ja 26. mai 2021. aasta resolutsiooni 75/282,

VÕTTES ARVESSE olemasolevaid rahvusvahelisi ja piirkondlikke konventsioone ja lepinguid kriminaalasjades tehtava koostöö kohta ning sarnaseid lepinguid, mis on sõlmitud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni liikmesriikide vahel,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva konventsiooni eesmärgid on:

a) edendada ja tugevdada meetmeid küberkuritegevuse tõhusamaks ja tulemuslikumaks ennetamiseks ja selle vastu tõhusamalt ja tulemuslikumalt võitlemiseks;

b) edendada, soodustada ja tugevdada rahvusvahelist koostööd küberkuritegevuse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel ning

c) edendada, hõlbustada ja toetada tehnilist abi ja suutlikkuse suurendamist küberkuritegevuse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, eelkõige arengumaade hüvanguks.

Artikkel 2

Mõisted

Konventsiooni kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteem“ – seade või omavahel ühendatud või seotud seadmete rühm, millest üks või mitu seadet kogub, talletab ja töötleb automaatselt programmi kohaselt elektroonilisi andmeid;

b) „elektroonilised andmed“ – igasugune faktide, teabe või mõistete esitamine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemis töötlemiseks sobivas vormis, sealhulgas programm, mis võimaldab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemil mõnd funktsiooni täita;

c) „andmeliiklusandmed“ – info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu toimuva sidega seotud elektroonilised andmed, mis on loodud sideahelasse kuulunud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi abil, kus on märgitud side päritolu, sihtkoht, marsruut, kellaaeg, kuupäev, suurus, kestus või aluseks oleva teenuse liik;

d) „sisuandmed“ – elektroonilised andmed, mis ei ole abonendiandmed või andmeliiklusandmed ja mis on seotud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu edastatavate andmete sisuga, sealhulgas kujutised, tekstsõnumid, häälsõnumid, heli- ja videosalvestised;

e) „teenuseosutaja“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, kes:

i) võimaldab teenuse kasutajatel suhelda info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu või

ii) töötleb või talletab elektroonilisi andmeid sellise sideteenuse või sellise teenuse kasutajate nimel;

f) „abonenditeave“ – teenuseosutaja valduses olev teave, mis on seotud tema teenuste abonentidega, välja arvatud andmeliiklus- või sisuandmed, ning mille abil saab kindlaks teha järgmise:

i) kasutatava sideteenuse liik, sellega seotud tehnilised tingimused ja teenuse kestus;

ii) abonendi nimi, posti- või geograafiline aadress, telefoni- või muu juurdepääsunumber, arveldus- või makseteave, mis on kättesaadav teenuslepingu või -kokkuleppe alusel;

iii) muu selline teave sideseadmete paigalduskoha kohta, mis on kättesaadav teenuslepingu või -kokkuleppe alusel;

g) „isikuandmed“ – teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta;

h) „raske kuritegu“ – kuritegu, mille eest on karistuseks ette nähtud vähemalt nelja aasta pikkuse maksimummääraga vabadusekaotus või sellest rangem karistus;

i) „vara“ – igasugune vara, nii kehaline kui mittekehaline ese, nii kinnis- kui vallasasi, nii materiaalne kui mittemateriaalne vara, sealhulgas virtuaalvara, samuti sellise vara omandiõigust või muid õigusi tõendavad juriidilised dokumendid või aktid;

j) „kriminaaltulu“ – vara, mis on otseselt või kaudselt saadud kuriteo toimepanemise teel;

k) „külmutamine“ või „arestimine“ – vara üleandmise, muundamise, võõrandamise või ümberpaigutamise ajutine keelamine või vara ajutiselt hoiule või kontrolli alla võtmine kohtu või muu pädeva asutuse korralduse alusel;

l) „konfiskeerimine“ – vara lõplik äravõtmine kohtu või muu pädeva asutuse korralduse alusel;

m) „eelkuritegu“ – kuritegu, mille tulemusel tekkis kriminaaltulu, mis võib muutuda käesoleva konventsiooni artiklis 17 määratletud kuriteo objektiks;

n) „piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon“ – antud piirkonna suveräänsete riikide moodustatud organisatsioon, kellele tema liikmesriigid on üle andnud volitused käesoleva konventsiooniga reguleeritavates küsimustes ja kes on tema sisekorra järgi nõuetekohaselt volitatud käesolevale konventsioonile alla kirjutama, selle ratifitseerima, vastu võtma, heaks kiitma või sellega ühinema; käesoleva konventsiooni kohaseid viiteid „osalisriikidele“ kohaldatakse selliste organisatsioonide suhtes nende pädevuse piires;

o) „hädaolukord“ – olukord, mille puhul tekib märkimisväärne ja vahetu oht füüsilise isiku elule või ohutusele.

Artikkel 3

Kohaldamisala

Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat konventsiooni järgmise suhtes:

a) käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ennetamine, uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine, sealhulgas sellistest kuritegudest saadud tulu külmutamine, arestimine, konfiskeerimine ja tagastamine;

b) elektrooniliste tõendite kogumine, hankimine, säilitamine ja jagamine kriminaaluurimise või -menetluse eesmärgil, nagu on sätestatud käesoleva konventsiooni artiklites 23 ja 35.

Artikkel 4

Muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonide ja protokollide kohaselt määratletud kuriteod

1. Osalisriigid tagavad muude selliste kohaldatavate Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonide ja protokollide rakendamisel, mille osalised nad on, et selliste konventsioonide ja protokollide kohaselt määratletud kuritegusid käsitatakse ka riigisisese õiguse kohaselt kuritegudena, kui need on toime pandud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil.

2. Ühtki käesoleva artikli sätet ei tõlgendata nii, et see võimaldaks käesoleva konventsiooni kohaselt määratleda teo kuriteona.

Artikkel 5

Suveräänsuse kaitse

1. Osalisriigid täidavad käesolevast konventsioonist tulenevaid kohustusi kooskõlas riikide suveräänse võrdsuse ja territoriaalse terviklikkuse ning teiste riikide siseasjadesse mittesekkumise põhimõttega.

2. Ükski käesoleva konventsiooni säte ei anna osalisriigile õigust teostada teise riigi territooriumil oma võimu ega täita ülesandeid, mida vastavalt teise riigi riigisisesele õigusele võivad täita üksnes selle riigi ametiasutused.

Artikkel 6

Inimõiguste austamine

1. Osalisriigid tagavad, et nende käesolevast konventsioonist tulenevate kohustuste täitmine on kooskõlas nende kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest.

2. Ühtki käesoleva konventsiooni sätet ei tõlgendata nii, et see võimaldab inimõiguste või põhivabaduste, sealhulgas sõna-, südametunnistuse-, arvamus-, usu- ja veendumusvabaduse, rahumeelse kogunemise ning ühinemisvabadusega seotud õiguste allasurumist kooskõlas kohaldatava rahvusvahelise inimõigustealase õigusega ja sellest lähtuvalt.

II PEATÜKK

KRIMINALISEERIMINE

Artikkel 7

Ebaseaduslik juurdepääs

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud selleks, et riigisisese õiguse alusel määratleda kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta juurdepääs tervele info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemile või selle osale.

2. Osalisriik võib seada kuriteona käsitamise eelduseks, et tegu oleks toime pandud turvameetmeid rikkudes, elektrooniliste andmete hankimise eesmärgil või muul ebaausal või kuritegelikul eesmärgil või seoses info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasüsteemiga, mis on ühendatud teise info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasüsteemiga.

Artikkel 8

Ebaseaduslik pealtkuulamine

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tehniliste vahendite abil toimuv tahtlik ja ilma õiguseta elektrooniliste andmete mitteavalik edastamine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemist või süsteemi sees, sealhulgas selliseid elektroonilisi andmeid sisaldavast info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemist pärineva elektromagnetkiirguse pealtkuulamine.

2. Osalisriik võib seada kuriteona käsitamise eelduseks, et tegu oleks toime pandud ebaausa või kuritegeliku kavatsusega või seoses info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasüsteemiga, mis on ühendatud teise info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasüsteemiga.

Artikkel 9

Sekkumine elektroonilistesse andmetesse

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta elektrooniliste andmete kahjustamine, kustutamine, rikkumine, muutmine või summutus.

2. Osalisriik võib seada kuriteona käsitamise eelduseks, et käesoleva artikli lõikes 1 kirjeldatud tegevus tekitaks tõsist kahju.

Artikkel 10

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi häirimine

Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi toimimise tõsine takistamine elektrooniliste andmete sisestamise, edastamise, kahjustamise, kustutamise, rikkumise, muutmise või summutuse teel.

Artikkel 11

Seadmete väärkasutamine

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta:

a) järgmiste toodete omandamine, tootmine, müük, kasutamiseks hankimine, importimine, levitamine või muul viisil kättesaadavaks tegemine:

i) seade, sealhulgas programm, mis on kavandatud või kohandatud peamiselt käesoleva konventsiooni artiklite 7–10 kohaselt määratletud kuriteo toimepanemiseks, või

ii) salasõna, pääsumandaat, e-allkiri või sarnased andmed, mille abil on võimalik juurde pääseda kogu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemile või selle osale,

kavatsusega kasutada seadet, sealhulgas programmi, või salasõna, pääsumandaati, e-allkirja või samalaadseid andmeid käesoleva konventsiooni artiklite 7–10 kohaselt määratletud kuritegude toimepanemiseks ning

b) käesoleva artikli lõike 1 punkti a alapunktides i või ii nimetatud vahendi omamine kavatsusega kasutada seda käesoleva konventsiooni artiklite 7–10 kohaselt määratletud kuritegude toimepanemiseks.

2. Käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, et sellest tuleneks kriminaalvastutus, kui käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud omandamise, tootmise, müügi, kasutamiseks hankimise, importimise, levitamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise või valdamise eesmärk ei ole käesoleva konventsiooni artiklite 7–10 kohaselt määratletud kuriteo toimepanemine, vaid näiteks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi lubatud katsetamine või kaitsmine.

3. Iga osalisriik võib jätta endale õiguse mitte kohaldada käesoleva artikli lõiget 1, tingimusel et reservatsioon ei puuduta käesoleva artikli lõike 1 punkti a alapunktis ii nimetatud esemete müüki, levitamist või muul viisil kättesaadavaks tegemist.

Artikkel 12

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemiga seotud võltsimine

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta elektrooniliste andmete sisestamine, muutmine, kustutamine või summutus, mille tulemuseks on mitteautentsed andmed, eesmärgiga kasutada neid juriidilistel eesmärkidel või nende alusel toimida nii, nagu need oleksid ehtsad, olenemata sellest, kas andmed on otseselt loetavad ja arusaadavad või mitte.

2. Osalisriik seada kriminaalvastutusele võtmise eelduseks pettuse kavatsuse või sarnase ebaausa või kriminaalse kavatsuse olemasolu.

Artikkel 13

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemiga seotud vargus või pettus

Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse alusel kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta varalise kahju tekitamine teisele isikule järgmise abil:

a) elektrooniliste andmete sisestamine, muutmine, kustutamine või summutus;

b) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi toimimise häirimine;

c) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu toime pandud faktiliste asjaoludega seotud pettus, mis sunnib isikut tegema või tegemata jätma midagi, mida see isik muul juhul ei teeks või ei jätaks tegemata,

pettusliku või ebaausa kavatsusega endale või teisele isikule ilma õiguseta rahalise või muu varalise tulu hankimine.

Artikkel 14

Internetipõhise laste seksuaalse väärkohtlemise või laste seksuaalset ärakasutamist kujutava materjaliga seotud kuriteod

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona järgmised teod, kui need on toime pandud tahtlikult ja ilma õiguseta:

a) laste seksuaalset väärkohtlemist või laste seksuaalset ärakasutamist kujutava materjali tootmine, pakkumine, müük, levitamine, edastamine, ülekandmine, kuvamine, avaldamine või muul viisil kättesaadavaks tegemine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu;

b) laste seksuaalset väärkohtlemist või laste seksuaalset ärakasutamist kujutava materjali küsimine, hankimine või sellele juurdepääs info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu;

c) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemis või muul andmekandjal talletatud laste seksuaalset väärkohtlemist või laste seksuaalset ärakasutamist kujutava materjali omamine või kontrollimine;

d) käesoleva lõike punktide a–c kohaselt määratletud õigusrikkumiste rahastamine, mille osalisriigid võivad määratleda eraldi kuriteona.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab mõiste „laste seksuaalset väärkohtlemist või laste seksuaalset ärakasutamist kujutav materjal“ visuaalset materjali ning võib hõlmata kirjalikku või audiosisu, mis kujutab, kirjeldab või esitab alla 18-aastaseid isikuid:

a) osalemas tegelikus või simuleeritud seksuaaltegevuses;

b) seksuaalses tegevuses osaleva isiku juuresolekul;

c) kelle suguelundeid esitletakse peamiselt seksuaalsel eesmärgil või

d) piinamise või julma, ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise ohvrina ning selline materjal on oma olemuselt seksuaalne.

3. Osalisriik võib seada kuriteona käsitamise eelduseks, et käesoleva artikli lõikes 2 määratletud materjal piirduks materjaliga, mis:

a) kujutab, kirjeldab või esindab olemasolevat isikut või

b) kujutab visuaalselt laste seksuaalset väärkohtlemist või ärakasutamist.

4. Osalisriigid võivad kooskõlas riigisisese õigusega ja kohaldatavate rahvusvaheliste kohustustega astuda samme, et mitte määratleda kuriteona:

a) laste käitumist neid kujutavate omaloodud materjalide saamiseks või

b) käesoleva artikli lõike 2 punktides a–c kirjeldatud materjalide konsensuslikku tootmist, edastamist või omamist, kui nende aluseks olev tegevus on riigisisese õiguse kohaselt seaduslik ja kui sellist materjali säilitatakse üksnes asjaomaste isikute era- ja konsensuslikuks kasutuseks.

5. Ükski käesoleva konventsiooni säte ei mõjuta rahvusvahelisi kohustusi, mis aitavad paremini teostada lapse õigusi.

Artikkel 15

Laste ahvatlemine või nendega kontakti otsimine seksuaalkuriteo toimepanemise eesmärgil

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tahtlik suhtlemine, laste ahvatlemine või nendega kontakti otsimine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu, et panna toime riigisiseses õiguses määratletud seksuaalkuritegu lapse vastu, sealhulgas käesoleva konventsiooni artikli 14 kohaselt määratletud kuritegude toimepanemiseks.

2. Osalisriik võib seada kuriteona käsitamise eelduseks käesoleva artikli lõikes 1 kirjeldatud tegevust soodustava teo.

3. Osalisriik võib kaaluda käesoleva artikli lõike 1 kohase kuriteona määratlemise laiendamist isikule, keda peetakse lapseks.

4. Osalisriigid võivad võtta meetmeid, et välistada käesoleva artikli lõikes 1 kirjeldatud tegude määratlemine kuritegudena, kui need on toime pannud lapsed.

Artikkel 16

Intiimsete kujutiste nõusolekuta levitamine

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud selleks, et määratleda riigisisese õiguse kohaselt kuriteona tahtlik ja ilma õiguseta isiku intiimse kujutise müümine, levitamine, edastamine, avaldamine või muul viisil kättesaadavaks tegemine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi abil ilma kujutisel kujutatud isiku nõusolekuta.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel tähendab „intiimne kujutis“ visuaalset jäädvustust vähemalt 18-aastasest isikust, mis on tehtud ükskõik millisel viisil, sealhulgas foto või videona, mis on oma olemuselt seksuaalne, mille käigus paljastatakse isiku suguelundid või isik osaleb seksuaalses tegevuses, mis oli salvestise tegemise ajal privaatne ja mille puhul kujutatav(ad) isik(ud) säilitas(id) kuriteo toimepanemise ajal mõistliku ootuse eraelu puutumatusele.

3. Osalisriik võib vajaduse korral laiendada intiimsete kujutiste määratlust alla 18-aastaste isikute kujutamisele, kui nad on riigisisese õiguse kohaselt seksuaaltegevuses osalemiseks seaduslikus vanuses ja kujutis ei kujuta laste väärkohtlemist ega ärakasutamist.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel ei saa alla 18-aastane isik, keda on kujutatud intiimsel kujutisel, anda nõusolekut sellise intiimse kujutise levitamiseks, mis kujutab endast laste seksuaalset väärkohtlemist või laste seksuaalset ärakasutamist kujutavat materjali käesoleva konventsiooni artikli 14 tähenduses.

5. Osalisriik võib seada kriminaalvastutusele võtmise eelduseks kahju tekitamise kavatsuse olemasolu.

6. Osalisriigid võivad käesoleva artikliga seotud küsimustes võtta muid meetmeid kooskõlas riigisisese õigusega ja kohaldatavate rahvusvaheliste kohustustega.

Artikkel 17

Kriminaaltulu rahapesu

1. Iga osalisriik võtab kooskõlas riigisisese õiguse aluspõhimõtetega vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et määratleda kuritegudena järgmised tahtlikult toime pandud teod:

a) i) vara muundamine või üleandmine, teades, et see vara on saadud kriminaaltuluna, ja selle eesmärk on vara ebaseadusliku päritolu varjamine või saladuses hoidmine, ning eelkuriteo toimepannud isiku aitamine tema tegevuse õiguslike tagajärgede vältimiseks;

ii) vara tegeliku laadi, allika, asukoha ja paigutuse ning vara liikumise ja vara omandiõiguse või muude varaga seotud õiguste teadlik varjamine või saladuses hoidmine, teades, et see vara on saadud kriminaaltuluna;

b) võttes arvesse oma õigussüsteemi põhimõisteid:

i) vara omandamine, valdamine või kasutamine, teades vara saamise ajal, et see vara on saadud kriminaaltuluna;

ii) käesoleva artikli kohaselt määratletud kuriteo toimepanemises osalemine, seotus kuriteoga või kuriteo ettevalmistamine, kuriteokatse, kuriteole kaasaaitamine ja kuriteo hõlbustamine ning kurjategija nõustamine.

2) Käesoleva artikli lõiget 1 rakendades või kohaldades:

a) määratleb iga osalisriik eelkuritegudena asjakohased kuriteod, mis on määratletud käesoleva konventsiooni artiklite 7–16 kohaselt;

b) osalisriigid, kelle õigusaktides on sätestatud konkreetsete eelkuritegude loetelu, lisavad sellesse loetellu vähemalt enamiku käesoleva konventsiooni artiklite 7–16 kohaselt määratletud kuritegudest;

c) käesoleva lõike punkti b kohaldamisel kuuluvad eelkuritegude hulka kuriteod, mis on toime pandud nii asjaomase osalisriigi jurisdiktsioonis kui ka väljaspool seda. Väljaspool osalisriigi jurisdiktsiooni toime pandud kuritegusid käsitatakse siiski eelkuritegudena üksnes juhul, kui asjaomane tegu on kuritegu selle riigi õiguse kohaselt, kus see toime pandi, ning kui see oleks toime pandud seal, oleks see kuritegu selle osalisriigi riigisisese õiguse kohaselt, kes rakendab või kohaldab käesolevat artiklit;

d) esitab iga osalisriik Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile koopiad oma seadustest, millega käesolev artikkel jõustatakse, ja nende seaduste hilisematest muudatustest või nende kirjeldusest;

e) kui seda nõuavad osalisriigi riigisisese õiguse aluspõhimõtted, võib ette näha, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tegusid ei loeta kuritegudeks, kui need panevad toime eelkuriteo toimepannud isikud;

f) võib teadmine, tahtlus või eesmärk käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud kuriteo elemendina järelduda objektiivsetest faktilistest asjaoludest.

Artikkel 18

Juriidiliste isikute vastutus

1. Iga osalisriik võtab kooskõlas riigisiseste õiguspõhimõtetega vajalikud meetmed, et määrata kindlaks juriidiliste isikute vastutus käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudes osalemise eest.

2. Vastavalt osalisriigi õiguspõhimõtetele võib juriidiliste isikute vastutus olla kriminaal-, tsiviil- või haldusvastutus.

3. Nimetatud vastutus ei tohi piirata kuriteo toime pannud füüsilise isiku kriminaalvastutust.

4. Iga osalisriik tagab eelkõige, et käesoleva artikli alusel vastutusele võetud juriidiliste isikute suhtes kohaldatakse mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid kriminaal- või muid kui kriminaalkaristusi, sealhulgas rahalisi karistusi.

Artikkel 19

Osalemine ja katse

1. Iga osalisriik võtab seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud selleks, et vastavalt riigisisesele õigusele tunnistada kuriteoks tahtlik osalemine käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteos, näiteks kaasosalise, kaasaaitaja või kuriteole kihutajana.

2. Iga osalisriik võib võtta vajalikke seadusandlikke ja muid meetmeid, et vastavalt riigisisesele õigusele tunnistada kuriteoks käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo katse, kui see on toime pandud tahtlikult.

3. Iga osalisriik võib võtta vajalikke seadusandlikke ja muid meetmeid, et vastavalt riigisisesele õigusele tunnistada kuriteoks käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo tahtlik ettevalmistamine.

Artikkel 20

Aegumistähtaeg

Kui see on kuriteo raskust arvestades asjakohane, kehtestab iga osalisriik riigisisese õiguse alusel pika aegumistähtaja, mille jooksul võib algatada menetluse käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo korral, ning kehtestab pikema aegumistähtaja või näeb ette aegumistähtaja peatamise, kui väidetav õigusrikkuja on õigusemõistmisest kõrvale hoidnud.

Artikkel 21

Süüdistuse esitamine, kohtuasjade lahendamine ja karistused

1. Iga osalisriik määrab käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo toimepanemise eest tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, mis võtavad arvesse kuriteo raskust.

2. Iga osalisriik võib kooskõlas riigisisese õigusega võtta vastu seadusandlikke ja muid meetmeid, mis võivad olla vajalikud raskendavate asjaolude kindlakstegemiseks seoses käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudega, sealhulgas elutähtsaid infoinfrastruktuure mõjutavate asjaoludega.

3. Iga osalisriik püüab tagada, et tema riigisisese õiguse kohast kaalutlusõigust, mis on seotud isikutele süüdistuse esitamisega käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude eest, kasutatakse selleks, et maksimeerida nende kuritegude suhtes võetavate õiguskaitsemeetmete tõhusust ning võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust hoida ära selliste kuritegude toimepanemine.

4. Iga osalisriik tagab, et igal isikul, kellele on esitatud süüdistus käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude eest, on kõik õigused ja tagatised kooskõlas riigisisese õigusega ja osalisriigi kohaldatavate rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas õigus õiglasele kohtumenetlusele ja õigus kaitsele.

5. Käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude korral võtab iga osalisriik kooskõlas riigisisese õigusega ja kaitseõigust nõuetekohaselt arvesse võttes asjakohaseid meetmeid tagamaks, et tingimustes, mis on seotud otsusega vabastada isik kuni kohtuasja või edasikaebuse arutamiseni, võetakse arvesse vajadust tagada süüdistatava kohalolek hilisemas kriminaalmenetluses.

6. Iga osalisriik võtab arvesse asjaomaste kuritegude raskust, kui ta kaalub sellises kuriteos süüdi mõistetud isikute ennetähtaegse vabastamise või tingimisi vabastamise võimalikkust.

7. Osalisriigid tagavad, et riigisisese õiguse alusel on kehtestatud asjakohased meetmed, et kaitsta lapsi, keda süüdistatakse käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudes, kooskõlas lapse õiguste konventsioonist ja selle kohaldatavatest protokollidest ning muudest kohaldatavatest rahvusvahelistest või piirkondlikest õigusaktidest tulenevate kohustustega.

8. Käesoleva konventsiooni sätted ei mõjuta põhimõtet, et konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude kirjeldus ja kohaldatavad õiguskaitsevahendid või muud õiguslikud põhimõtted, millega kontrollitakse tegevuse õiguspärasust, kuuluvad osalisriigi riigisisese õiguse kohaldamisalasse ning et selliste kuritegude eest tuleb esitada süüdistus ja nende eest tuleb karistada vastavalt nimetatud õigusele.

III PEATÜKK

JURISDIKTSIOON

Artikkel 22

Jurisdiktsioon

1. Osalisriigid võtavad vajalikud meetmed, et kehtestada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude suhtes oma jurisdiktsiooni, kui:

a) kuritegu on toime pandud selle osalisriigi territooriumil või

b) kuritegu on toime pandud selle osalisriigi lipu all sõitva laeva või lennuki pardal, mis kuriteo toimepanemise ajal oli registreeritud vastavalt selle osalisriigi õigusaktidele.

2. Kui käesoleva konventsiooni artiklist 5 ei tulene teisiti, võib osalisriik kehtestada oma jurisdiktsiooni kuriteo suhtes, kui:

a) kuritegu on toime pandud selle osalisriigi kodaniku vastu või

b) kuriteo on toime pannud selle osalisriigi kodanik või kodakondsuseta isik, kelle alaline elukoht on selle riigi territooriumil, või

c) kuritegu on üks käesoleva konventsiooni artikli 17 lõike 1 punkti b alapunkti ii kohaselt määratletud kuritegudest, mis on toime pandud väljaspool tema territooriumi konventsiooni artikli 17 lõike 1 punkti a alapunktide i või ii või punkti b alapunkti i kohaselt määratletud kuriteo toimepanemise eesmärgil tema territooriumil, või

d) kuritegu on toime pandud selle osalisriigi vastu.

3. Osalisriigid võtavad käesoleva konventsiooni artikli 37 lõike 11 kohaldamisel vajalikud meetmed oma jurisdiktsiooni kehtestamiseks käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude suhtes juhul, kui väidetav õigusrikkuja viibib koduriigi territooriumil ning see riik ei anna seda isikut välja üksnes põhjusel, et see isik on selle riigi kodanik.

4. Osalisriigid võivad võtta ka meetmeid, mis võivad olla vajalikud nende jurisdiktsiooni kehtestamiseks käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude suhtes juhul, kui väidetav õigusrikkuja viibib oma koduriigi territooriumil ning see riik ei anna seda isikut välja.

5. Kui käesoleva artikli lõike 1 või 2 alusel oma jurisdiktsiooni teostavale osalisriigile on teatatud või ta on saanud muul viisil teada, et mõni teine osalisriik viib läbi uurimist, on esitanud süüdistuse või algatanud kohtumenetluse sama tegevuse suhtes, konsulteerivad nende osalisriikide pädevad asutused vajaduse korral üksteisega, et oma tegevust koordineerida.

6. Ilma et see piiraks üldise rahvusvahelise õiguse norme, ei välistata käesoleva konventsiooniga osalisriigi poolt riigisisese õiguse kohaselt teostatavat kriminaaljurisdiktsiooni.

IV PEATÜKK

MENETLUSTOIMINGUD JA ÕIGUSKAITSE

Artikkel 23

Menetlustoimingute kohaldamisala

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud käesolevas peatükis sätestatud volituste ja menetluste kehtestamiseks, et viia läbi konkreetseid kriminaaluurimisi või -menetlusi.

2. Kui käesolevas konventsioonis ei ole sätestatud teisiti, kohaldab iga osalisriik käesoleva artikli lõikes 1 osutatud volitusi ja menetlusi järgneva suhtes:

a) käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteod;

b) muud kuriteod, mis on toime pandud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi abil, ning

c) kuriteo kohta elektrooniliste tõendite kogumine.

3. a) Iga osalisriik võib jätta endale õiguse kohaldada käesoleva konventsiooni artiklis 29 osutatud meetmeid üksnes reservatsioonis nimetatud kuritegude või kuriteoliikide suhtes, tingimusel et selliste kuritegude või kuriteoliikide ulatus ei ole piiratum kui nende kuritegude ulatus, mille suhtes ta kohaldab käesoleva konventsiooni artiklis 30 osutatud meetmeid. Iga osalisriik kaalub sellise reservatsiooni piiramist, et võimaldada artiklis 29 osutatud meetmete võimalikult laialdast kohaldamist.

b) Kui osalisriik ei saa käesoleva konventsiooni vastuvõtmise ajal kehtivates õigusaktides sätestatud piirangute tõttu kohaldada käesoleva konventsiooni artiklites 29 ja 30 nimetatud meetmeid side suhtes, mida edastatakse teenuseosutaja info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemis,

i) mida kasutatakse suletud kasutajate rühma huvides ning

ii) mis ei kasuta üldkasutatavaid sidevõrke ega ole ühendatud mõne muu avaliku või erasektori info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemiga,

võib kõnealune osalisriik jätta endale õiguse neid meetmeid sellise teabevahetuse suhtes mitte kohaldada. Iga osalisriik kaalub sellise reservatsiooni piiramist, et võimaldada konventsiooni artiklites 29 ja 30 osutatud meetmete võimalikult laialdast kohaldamist.

Artikkel 24

Tingimused ja kaitsemeetmed

1. Iga osalisriik tagab, et käesolevas peatükis sätestatud volituste ja menetluste kehtestamisel, rakendamisel ja kohaldamisel järgitakse tingimusi ja kaitsemeetmeid, mis on ette nähtud tema riigisiseses õiguses, millega nähakse ette inimõiguste kaitse kooskõlas kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest, ning mis hõlmab proportsionaalsuse põhimõtet.

2. Kooskõlas iga osalisriigi riigisisese õigusega ja selle kohaselt hõlmavad sellised tingimused ja kaitsemeetmed, kui see on asjaomase menetluse või volituste laadi silmas pidades asjakohane, muu hulgas kohtulikku või muud sõltumatut läbivaatamist, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, kohaldamise aluseid ning sellise õiguse või menetluse kohaldamisala ja kestuse piiramist.

3. Niivõrd kui see on kooskõlas avaliku huviga, eelkõige korrakohase õigusemõistmisega, kaalub iga osalisriik käesolevas peatükis sätestatud volituste ja menetluste mõju kolmandate isikute õigustele, kohustustele ja õigustatud huvidele.

4. Käesoleva artikli kohaselt kehtestatud tingimusi ja kaitsemeetmeid kohaldatakse riiklikul tasandil käesolevas peatükis sätestatud volituste ja menetluste suhtes nii riigisisestekriminaaluurimiste ja -menetluste kui ka taotluse saanud osalisriigi poolt rahvusvahelise koostöö osutamise eesmärgil.

5. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud viited kohtulikule või muule sõltumatule läbivaatamisele on viited sellisele läbivaatamisele riiklikul tasandil.

Artikkel 25

Talletatud elektrooniliste andmete kiirsäilitus

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud selleks, et võimaldada tema pädevatel asutustel nõuda info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi abil talletatud teatavate elektrooniliste andmete, sealhulgas andmeliiklusandmete, sisuandmete ja abonenditeabe kiirsäilitust või saavutada nende kiirsäilitus, eelkõige juhul, kui on alust arvata, et elektroonilised andmed on kaotsimineku või muutmise suhtes eriti haavatavad.

2. Kui osalisriik jõustab käesoleva artikli lõike 1, andes isikule korralduse säilitada tema valduses või kontrolli all olevaid teatavaid talletatud elektroonilisi andmeid, võtab osalisriik vajalikud seadusandlikud ja muud meetmed, et kohustada kõnealust isikut säilitama ja hoidma kõnealuste elektrooniliste andmete terviklust nii kaua, kui see on vajalik, kuid mitte rohkem kui 90 päeva, et pädevad asutused saaksid taotleda nende avaldamist. Osalisriik võib ette näha sellise korralduse hilisema uuendamise.

3. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud selleks, et kohustada kontopidajat või muud isikut, kes peab säilitama elektroonilisi andmeid, hoidma riigisisestes õigusaktides sätestatud ajavahemiku jooksul selliste menetluste läbiviimist konfidentsiaalsena.

Artikkel 26

Andmeliiklusandmete kiirsäilitus ja osaline avalikustamine

Iga osalisriik võtab käesoleva konventsiooni artikli 25 kohaselt säilitatavate andmeliiklusandmetega seoses vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et:

a) tagada, et selline andmeliiklusandmete kiirsäilitus on kättesaadav olenemata sellest, kas side edastamisse oli kaasatud üks või mitu teenuseosutajat, ning

b) tagada, et osalisriigi pädevale asutusele või selle asutuse määratud isikule avaldatakse kiiresti piisaval hulgal andmeliiklusandmeid, et osalisriigil oleks võimalik kindlaks teha teenuseosutajad ja marsruut, mille kaudu side või osutatud teave edastati.

Artikkel 27

Andmete esitamise korraldus

Iga osalisriik võtab vajalikke seadusandlikke ja muid meetmeid, et anda oma pädevatele asutustele õigus nõuda:

a) tema territooriumil viibivalt isikult viimase valduses või kontrolli all olevate teatavate selliste elektrooniliste andmete esitamist, mida talletatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemis või elektroonilisel andmekandjal, ning

b) teenuseosutajalt, kes pakub teenuseid osalisriigi territooriumil, tema valduses või kontrolli all olevate selliste teenustega seotud abonendiandmete esitamist.

Artikkel 28

Talletatud elektrooniliste andmete otsimine ja arestimine

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et anda pädevatele asutustele õigus teha otsinguid või saada samal viisil juurdepääs järgmisele:

a) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteem, selle osa ja selles talletatavad elektroonilised andmed ning

b) elektrooniline andmekandja, millel võib talletada taotletud elektroonilisi andmeid

kõnealuse osalisriigi territooriumil.

2. Iga osalisriik võtab vajalikud seadusandlikud ja muud meetmed tagamaks, et kui tema ametiasutused otsivad konkreetset info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi või selle osa käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaselt või neil on sellele sarnane juurdepääs, ning neil on alust arvata, et taotletavaid elektroonilisi andmeid talletatakse tema territooriumil asuvas muus info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemis või selle osas ning et sellised andmed on esialgsest süsteemist seaduslikult juurdepääsetavad või kättesaadavad, on sellistel asutustel võimalik teha kiiresti otsing, et saada juurdepääs kõnealusele muule info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemile.

3. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et anda pädevatele asutustele õigus arestida või sarnaselt turvata oma territooriumil elektroonilisi andmeid, millele on juurdepääs käesoleva artikli lõigete 1 või 2 kohaselt. Need meetmed hõlmavad õigust:

a) arestida info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteem või selle osa või elektrooniline andmekandja või tagada samal viisil turvamine;

b) teha ja säilitada kõnealustest elektroonilistest andmetest elektroonilisel kujul koopiaid;

c) säilitada asjaomaste salvestatud elektrooniliste andmete terviklus;

d) muuta need elektroonilised andmed kättesaamatuks või eemaldada need info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemist, millele saadi juurdepääs.

4. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et anda pädevatele asutustele korraldus anda isikule, kes on teadlik kõnealuse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi, info- ja telekommunikatsioonivõrgu või nende komponentide toimimisest või neis sisalduvate elektrooniliste andmete kaitseks võetud meetmetest, mõistlikul määral vajalik teave, mis võimaldab võtta käesoleva artikli lõigetes 1–3 nimetatud meetmeid.

Artikkel 29

Andmeliiklusandmete kogumine reaalajas

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et anda pädevatele asutustele õigus:

a) koguda või registreerida tehniliste vahendite abil andmeliiklusandmeid selle osalisriigi territooriumil ning

b) kohustada teenuseosutajat olemasoleva tehnilise suutlikkuse piires:

i) koguma või registreerima tehniliste vahendite abil kõnealuse osalisriigi territooriumil või

ii) tegema koostööd ja abistama pädevaid asutusi

info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu edastatava teatava sidega seotud andmeliiklusandmete reaalajas kogumisel või salvestamisel.

2. Kui osalisriik ei saa riigisisese õigussüsteemi põhimõtete tõttu võtta käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud meetmeid, võib ta selle asemel võtta seadusandlikke ja muid meetmeid, mis võivad olla vajalikud, et tagada tema territooriumil edastatud teatava sidega seotud andmeliiklusandmete reaalajas kogumine või salvestamine tehniliste vahendite abil kõnealusel territooriumil.

3. Iga osalisriik võtab vajalikud seadusandlikud ja muud meetmed, et kohustada teenuseosutajat hoidma konfidentsiaalsena käesolevas artiklis sätestatud volituste täitmist ja sellega seotud teavet.

Artikkel 30

Sisuandmete pealtkuulamine

1. Iga osalisriik võtab vastu seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud seoses riigisisese õigusega kindlaksmääratavate raskete kuritegudega, et anda oma pädevatele asutustele õigus:

a) koguda või registreerida tehniliste vahendite abil sisuandmeid selle osalisriigi territooriumil ning

b) kohustada teenuseosutajat olemasoleva tehnilise suutlikkuse piires:

i) koguma või registreerima tehniliste vahendite abil kõnealuse osalisriigi territooriumil või

ii) tegema koostööd ja abistama pädevaid asutusi

tema territooriumil info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu edastatava teatava side sisuandmete reaalajas kogumisel või salvestamisel.

2. Kui osalisriik ei saa riigisisese õigussüsteemi põhimõtete tõttu võtta käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud meetmeid, võib ta selle asemel võtta seadusandlikke ja muid meetmeid, mis võivad olla vajalikud, et tagada oma territooriumil teatava side sisuandmete reaalajas kogumine või salvestamine tehniliste vahendite abil kõnealusel territooriumil.

3. Iga osalisriik võtab vajalikud seadusandlikud ja muud meetmed, et kohustada teenuseosutajat hoidma konfidentsiaalsena käesolevas artiklis sätestatud volituste täitmist ja sellega seotud teavet.

Artikkel 31

Kriminaaltulu külmutamine, arestimine ja konfiskeerimine

1. Iga osalisriik võtab riigisiseses õigussüsteemis võimalikult suures ulatuses meetmeid, mis võivad olla vajalikud, et võimaldada konfiskeerida:

a) kriminaaltulu, mis on saadud konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudest, või vara, mille väärtus vastab sellisele tulule;

b) vara, seadmed või muud vahendid, mida kasutati või kavatsetakse kasutada konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude toimepanemisel.

2. Iga osalisriik võtab vajalikud meetmed, et võimaldada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eseme tuvastamist, jälitamist, külmutamist või arestimist võimaliku konfiskeerimise eesmärgil.

3. Iga osalisriik võtab kooskõlas riigisisese õigusega seadusandlikud ja muud meetmed, mis võivad olla vajalikud, et reguleerida käesoleva artikli lõigetega 1 ja 2 hõlmatud külmutatud, arestitud või konfiskeeritud vara haldamist pädevate asutuste poolt.

4. Kui kriminaaltulu on osaliselt või täielikult muudetud või muundatud muuks varaks, kohaldatakse tulu asemel selle vara suhtes käesolevas artiklis nimetatud meetmeid.

5. Kui kriminaaltulu on segatud seaduslikest allikatest saadud varaga, võidakse selline vara konfiskeerida, ilma et see piiraks külmutamise või arestimisega seotud volitusi, kuni segatud tulu hinnangulise väärtuseni.

6. Tulu või muude hüvede suhtes, mis on saadud kriminaaltulust, varast, milleks kriminaaltulu on muudetud või muundatud, või varast, millega kriminaaltulu on segatud, kohaldatakse samuti käesolevas artiklis nimetatud meetmeid samal viisil ja samas ulatuses nagu kriminaaltulu suhtes.

7. Käesoleva artikli ja käesoleva konventsiooni artikli 50 kohaldamisel annab iga osalisriik oma kohtutele või muudele pädevatele asutustele õiguse nõuda panga-, finants- või äridokumentide esitamist või võetust. Osalisriik ei tohi keelduda käesoleva lõike sätete alusel tegutsemisest pangasaladuse hoidmisele viidates.

8. Iga osalisriik võib kaaluda võimalust nõuda, et õigusrikkuja tõendaks väidetava kriminaaltulu või muu konfiskeerimisele kuuluva vara seaduslikku päritolu, kui selline nõue on kooskõlas riigisisese õiguse põhimõtetega ning kohtu- ja muu menetluse laadiga.

9. Käesoleva artikli sätteid ei tõlgendata heausksete kolmandate isikute õigusi kahjustavana.

10. Ükski käesoleva artikli säte ei mõjuta põhimõtet, et selles viidatud meetmed määratakse ja neid rakendatakse kooskõlas osalisriigi riigisiseste õigusaktidega.

Artikkel 32

Karistusregistri pidamine

Iga osalisriik võib võtta seadusandlikke või muid meetmeid, mis võivad olla vajalikud ja mida ta peab asjakohaseks, et võtta arvesse teise riigi varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid väidetava õigusrikkuja suhtes, et kasutada sellist teavet kriminaalmenetluses, mis on seotud käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteoga.

Artikkel 33

Tunnistajate kaitse

1. Iga osalisriik võtab kooskõlas riigisisese õigusega ja võimaluste piires asjakohaseid meetmeid, et tagada võimaliku kättemaksu või hirmutamise eest tõhus kaitse tunnistajatele, kes annavad ütlusi või annavad heas usus ja mõistlikel alustel teavet käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude kohta või teevad muul viisil koostööd uurimis- või õigusasutustega, ning vajaduse korral nende sugulastele ja teistele lähedastele isikutele.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud meetmetega võidakse muu hulgas näha ette järgmine, ilma et see piiraks süüdistatava õigusi, sealhulgas õigust nõuetekohasele menetlusele:

a) kehtestada selliste isikute füüsilise kaitse menetlused, näiteks vajalikul ja teostataval määral nad ümber paigutada ning vajaduse korral jätta avalikustamata selliste isikute identiteeti ja asukohta käsitlev teave või võimaldada piirata selle avalikustamist;

b) kehtestada tõendamisnormid, mis võimaldavad anda tunnistajal ütlusi viisil, mis tagab tunnistaja turvalisuse, näiteks lubades anda tunnistusi kommunikatsioonitehnoloogia, näiteks videolinkide või muude asjakohaste vahendite abil.

3. Osalisriigid kaaluvad lepingute või kokkulepete sõlmimist teiste riikidega käesoleva artikli lõikes 1 osutatud isikute ümberpaigutamiseks.

4. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse ka ohvrite suhtes, kui nad on tunnistajad.

Artikkel 34

Ohvrite abistamine ja kaitse

1. Iga osalisriik võtab võimaluste piires asjakohaseid meetmeid, et abistada ja kaitsta käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ohvreid, eelkõige kättemaksu või hirmutamise ohu korral.

2. Iga osalisriik kehtestab vastavalt riigisisesele õigusele asjakohase korra, et tagada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ohvritele juurdepääs hüvitisele ja tagastamisele.

3. Iga osalisriik võimaldab vastavalt riigisisesele õigusele esitada ja kaaluda kuriteoohvri seisukohti ja muresid õigusrikkujate vastu algatatud kriminaalmenetluse asjakohastes etappides viisil, mis ei kahjusta kaitseõigust.

4. Konventsiooni artiklite 14–16 kohaselt määratletud kuritegude korral võtab iga osalisriik vastavalt riigisisesele õigusele koostöös asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide ja muude kodanikuühiskonna üksustega meetmeid, et abistada selliste kuritegude ohvreid, sealhulgas aidata neil füüsiliselt ja psühholoogiliselt taastuda.

5. Käesoleva artikli lõigete 2–4 kohaldamisel võtab iga osalisriik arvesse ohvrite vanust, sugu ning konkreetseid asjaolusid ja vajadusi, sealhulgas laste konkreetseid asjaolusid ja vajadusi.

6. Iga osalisriik võtab kooskõlas riigisisese õigusraamistikuga tõhusaid meetmeid, et tagada käesoleva konventsiooni artiklites 14 ja 16 kirjeldatud sisu eemaldamise või kättesaamatuks muutmise taotluste täitmine.

V PEATÜKK

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Artikkel 35

Rahvusvahelise koostöö üldpõhimõtted

1. Osalisriigid teevad omavahel koostööd vastavalt käesoleva konventsiooni sätetele, muudele kohaldatavatele rahvusvahelistele õigusaktidele, mis käsitlevad rahvusvahelist koostööd kriminaalasjades, ja riigisisestele õigusaktidele, et:

a) uurida käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegusid ja esitada nende eest süüdistusi ning algatada nendega seotud kohtumenetlusi, sealhulgas külmutada, arestida, konfiskeerida ja tagastada sellistest kuritegudest saadud tulu;

b) koguda, omandada, säilitada ja jagada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude kohta elektroonilisi tõendeid;

c) koguda, omandada, säilitada ja jagada elektroonilisi tõendeid raskete kuritegude kohta, sealhulgas raskete kuritegude kohta, mis on määratletud muude kohaldatavate Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonide ja protokollide kohaselt, mis kehtivad käesoleva konventsiooni vastuvõtmise ajal.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punktides b ja c sätestatud kuritegude kohta elektrooniliste tõendite kogumiseks, omandamiseks, säilitamiseks ja jagamiseks kohaldatakse käesoleva konventsiooni artikli 40 asjakohaseid lõikeid ja artikleid 41–46.

3. Kui rahvusvahelise koostöö küsimustes on eeltingimuseks kahepoolne karistatavus, loetakse see täidetuks olenemata sellest, kas taotluse saanud osalisriigi seadused liigitavad kuriteo samasse kuriteokategooriasse või määratlevad kuriteo taotluse esitanud osalisriigiga sama terminoloogia kohaselt, kui kuriteo, mille jaoks abi taotletakse, aluseks olev tegu on kuritegu mõlema osalisriigi õigusaktide kohaselt.

Artikkel 36

Isikuandmete kaitse

1. a) Konventsiooni kohaselt isikuandmeid edastav osalisriik teeb seda vastavalt riigisisesele õigusele ja kohustustele, mis edastaval konventsiooniosalisel võivad olla kohaldatava rahvusvahelise õiguse alusel. Osalisriigid ei ole kohustatud edastama isikuandmeid vastavalt käesolevale konventsioonile, kui andmeid ei ole võimalik esitada kooskõlas nende kohaldatavate õigusaktidega, mis käsitlevad isikuandmete kaitset.

b) Kui isikuandmete edastamine ei oleks kooskõlas käesoleva artikli lõike 1 punktiga a, võivad osalisriigid püüda kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega kehtestada nõuetele vastavuse saavutamiseks asjakohased tingimused, et vastata isikuandmete taotlusele.

c) Osalisriike kutsutakse üles sõlmima kahe- või mitmepoolseid kokkuleppeid, et hõlbustada isikuandmete edastamist.

2. Kui isikuandmeid edastatakse käesoleva konventsiooni kohaselt, tagavad osalisriigid, et saadud isikuandmete suhtes kohaldatakse osalisriikide vastavate õigusraamistike tõhusaid ja asjakohaseid kaitsemeetmeid.

3. Konventsiooni kohaselt saadud isikuandmete edastamiseks kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile teatab osalisriik oma kavatsusest sellele osalisriigile, kes algselt isikuandmed edastas, ja taotleb tema luba.

Osalisriik edastab selliseid isikuandmeid ainult selle osalisriigi loal, kes algselt isikuandmed edastas, ja kes võib nõuda, et luba antakse kirjalikult.

Artikkel 37

Väljaandmine

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude suhtes, kui isik, kelle väljaandmist taotletakse, viibib taotluse saanud osalisriigi territooriumil, tingimusel et kuritegu, millega seoses väljaandmist taotletakse, on karistatav nii taotluse esitanud osalisriigi kui ka taotluse saanud osalisriigi riigisisese õiguse kohaselt. Kui väljaandmist taotletakse lõpliku vangistuse või muus vormis kinnipidamise kandmiseks seoses kuriteoga, mille suhtes kohaldatakse väljaandmist, võib taotluse saanud osalisriik anda isiku välja vastavalt riigisisesele õigusele.

2. Olenemata käesoleva artikli lõikest 1, võib osalisriik, kelle õigus seda lubab, anda isiku välja käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo eest, mis ei ole tema riigisisese õiguse kohaselt karistatav tegu.

3. Kui väljaandmistaotlus hõlmab mitut eraldiseisvat kuritegu, millest vähemalt üks võimaldab käesoleva artikli alusel väljaandmist ja millest mõne puhul ei saa vangistuse tõttu väljaandmist toimuda, kuid mis on seotud käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudega, võib taotluse saanud osalisriik kohaldada käesolevat artiklit ka nende kuritegude suhtes.

4. Kuritegu, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit, loetakse osalisriikidevahelistes olemasolevates väljaandmislepingutes kuriteoks, mille puhul kohaldatakse väljaandmist. Osalisriigid kohustuvad lisama sellise kuriteo kui kuriteo, mille puhul kohaldatakse väljaandmist, igasse omavahelisse sõlmitavasse väljaandmislepingusse.

5. Kui osalisriik, kes seab väljaandmise tingimuseks lepingu olemasolu, saab väljaandmistaotluse teiselt osalisriigilt, kellega tal ei ole väljaandmislepingut sõlmitud, võib ta käsitada väljaandmise õigusliku alusena käesolevat konventsiooni nende kuritegude puhul, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit.

6. Osalisriigid, kes seavad väljaandmise tingimuseks lepingu olemasolu:

a) teatavad käesoleva konventsiooni ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjade hoiuleandmise ajal Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile, kas nad võtavad konventsiooni teiste konventsiooni osalisriikidega väljaandmisel tehtava koostöö õiguslikuks aluseks, ning

b) kui nad ei võta käesolevat konventsiooni väljaandmisalase koostöö õiguslikuks aluseks, püüavad nad vajaduse korral sõlmida käesoleva artikli rakendamiseks teiste konventsiooni osalisriikidega väljaandmislepingud.

7. Osalisriigid, kes ei sea väljaandmise tingimuseks lepingu olemasolu, tunnistavad omavahel kuritegusid, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit, kuritegudena, mille puhul kohaldatakse väljaandmist.

8. Väljaandmise puhul kohaldatakse taotluse saanud osalisriigi riigisisest õigust või kohaldatavaid väljaandmislepinguid, milles on muu hulgas sätestatud väljaandmist eeldav karistuse alammäär ning alus, mis võimaldab taotluse saanud osalisriigil väljaandmisest keelduda.

9. Osalisriigid püüavad riigisisese õiguse kohaselt kiirendada väljaandmismenetlust ja lihtsustada sellega seotud tõenditele esitatavaid nõudeid niisuguste kuritegude puhul, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit.

10. Vastavalt riigisisese õiguse ja väljaandmislepingute sätetele võib taotluse saanud osalisriik, olles veendunud, et asjaolud seda nõuavad ja on kiireloomulised, taotluse esitanud osalisriigi taotlusel, sealhulgas juhul, kui taotlus edastatakse INTERPOLi olemasolevate kanalite kaudu, võtta vahi alla isiku, kelle väljaandmist taotletakse ja kes viibib tema territooriumil, või võtta muid asjakohaseid meetmeid, et tagada isiku kohalolu väljaandmismenetluse jaoks.

11. Osalisriik, kelle territooriumilt leitakse väidetav õigusrikkuja, on juhul, kui ta ei anna sellist isikut välja seoses kuriteoga, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit, üksnes põhjusel, et isik on tema riigi kodanik, kohustatud väljaandmist taotleva osalisriigi taotlusel esitama asja põhjendamatu viivituseta oma pädevatele asutustele süüdistuse esitamiseks. Need asutused teevad otsused ja viivad läbi menetlused samal viisil kui juhul, mil vastavalt osalisriigi riigisisesele õigusele oleks tegemist samalaadse kuriteoga. Asjaomased osalisriigid teevad üksteisega koostööd, eelkõige menetlust ja tõendeid käsitlevates küsimustes, et tagada süüdistuse esitamise tõhusus.

12. Kui osalisriigi riigisisese õiguse kohaselt on võimalik tema kodanik välja anda või muul viisil üle anda üksnes tingimusel, et isik tuuakse kõnealusesse riiki tagasi väljaandmis- või üleandmistaotluse aluseks olnud kohtumenetluse käigus mõistetud karistust kandma, ning kui see osalisriik ja isiku väljaandmist taotlenud osalisriik nõustuvad selle võimalusega ja muude tingimustega, mida nad asjakohaseks peavad, käsitletakse tingimuslikku välja- või üleandmist piisavana, et täita käesoleva artikli lõikes 11 ettenähtud kohustust.

13. Kui väljaandmisest, mida taotletakse karistuse täideviimiseks, keeldutakse põhjusel, et tagaotsitav on taotluse saanud osalisriigi kodanik, kaalub taotluse saanud osalisriik, kui tema riigisisene õigus seda võimaldab ja kooskõlas selle õiguse nõuetega, taotluse esitanud osalisriigi taotlusel taotluse esitanud osalisriigi riigisisese õiguse alusel mõistetud karistuse täideviimist või ülejäänud osa täideviimist.

14. Isikule, kelle kohtumenetlus on seotud kuritegudega, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit, tagatakse menetluse igas etapis õiglane kohtlemine, sealhulgas selle osalisriigi riigisiseses õiguses sätestatud õigused ja tagatised, mille territooriumil isik viibib.

15. Käesoleva konventsiooni sätteid ei tõlgendata sellisena, et nende alusel võib väljaandmist nõuda, kui taotluse saanud osalisriigil on alust arvata, et taotlus on esitatud isikule süüdistuse esitamiseks või isiku karistamiseks tema soo, rassi, keele, religiooni, kodakondsuse, etnilise päritolu või poliitiliste veendumuste alusel või kui nõude täitmine kahjustaks selle isiku olukorda mis tahes eespool toodud põhjusel.

16. Osalisriigid ei või väljaandmistaotlust tagasi lükata üksnes sel põhjendusel, et kuritegu on seotud ka maksuküsimustega.

17. Enne väljaandmisest keeldumist konsulteerib taotluse saanud osalisriik vajaduse korral taotluse esitanud osalisriigiga, et anda talle võimalus avaldada oma arvamust ning esitada oma väidetega seonduv teave.

18. Taotluse saanud osalisriik teavitab taotluse esitanud osalisriiki oma otsusest väljaandmise kohta. Taotluse saanud osalisriik teavitab taotluse esitanud osalisriiki väljaandmisest keeldumise põhjustest, välja arvatud juhul, kui taotluse saanud osalisriik ei saa seda teha riigisisese õiguse või rahvusvaheliste juriidiliste kohustuste tõttu.

19. Iga osalisriik teatab allakirjutamise või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile väljaandmis- või ajutise vahistamise taotluste esitamise või vastuvõtmise eest vastutava asutuse nime ja aadressi. Peasekretär loob osalisriikide poolt selleks määratud asutuste registri ja ajakohastab seda. Iga osalisriik peab tagama, et registris olevad andmed on alati õiged.

20. Osalisriigid sõlmivad väljaandmiseks või selle tõhustamiseks kahe- ja mitmepoolseid lepinguid või kokkuleppeid.

Artikkel 38

Süüdimõistetud isikute üleandmine

Võttes arvesse süüdimõistetud isikute õigusi, võivad osalisriigid kaaluda kahe- või mitmepoolsete lepingute või kokkulepete sõlmimist, mis käsitlevad selliste isikute, kellele on määratud vangistus või muul viisil vabaduse võtmine käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude eest, üleandmist nende territooriumile, et nad saaksid oma karistust kanda seal. Osalisriigid võivad arvesse võtta ka nõusoleku, rehabilitatsiooni ja taasintegreerimisega seotud küsimusi.

Artikkel 39

Kriminaalmenetluse üleandmine

1. Osalisriigid kaaluvad võimalust anda üksteisele üle käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo eest kriminaalvastutusele võtmise menetlus, kui sellist üleandmist peetakse korrakohase õigusemõistmise huvides olevaks, eelkõige juhul, kui tegemist on mitme jurisdiktsiooniga, eesmärgiga koondada süüdistuse esitamine.

2. Kui osalisriik, kes seab kriminaalmenetluse üleandmise tingimuseks lepingu olemasolu, saab üleandmise taotluse teiselt osalisriigilt, kellega tal ei ole selles küsimuses lepingut, võib ta pidada käesolevat konventsiooni kriminaalmenetluse üleandmise õiguslikuks aluseks mis tahes kuriteo puhul, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit.

Artikkel 40

Vastastikuse õigusabi üldpõhimõtted ja menetlused

1. Osalisriigid annavad üksteisele kõige ulatuslikumat vastastikust õigusabi käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja kohtumenetlustes ning käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ja raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite kogumisel.

2. Kui juriidilist isikut võib õigusabi taotluse esitanud osalisriigis pidada kooskõlas käesoleva konventsiooni artikliga 18 vastutavaks kuriteos osalemise eest, antakse taotluse saanud osalisriigi asjakohaste õigusaktide, lepingute ja kokkulepete alusel võimalikult suures ulatuses vastastikust õigusabi seoses uurimise, süüdistuse esitamise ja kohtumenetlusega.

3. Käesoleva artikli kohaselt antavat vastastikust õigusabi võidakse taotleda selleks, et:

a) koguda tõendeid või isikuid üle kuulata;

b) toimetada kätte kohtudokumente;

c) korraldada läbiotsimine, vara arestimine ja külmutamine;

d) otsida käesoleva konventsiooni artikli 44 kohaselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi abil talletatud elektroonilisi andmeid või võimaldada neile sarnane juurdepääs, need arestida või sarnaselt turvata ja avalikustada;

e) koguda reaalajas võrguliikluse andmeid vastavalt käesoleva konventsiooni artiklile 45;

f) kuulata pealt sisuandmeid vastavalt käesoleva konventsiooni artiklile 46;

g) uurida esemeid ja sündmuskohti;

h) anda teavet ning esitada asitõendeid ja eksperdihinnanguid;

i) anda asjakohaste dokumentide ja salvestiste, sealhulgas valitsus-, panga-, finants-, ettevõtete ning äridokumentide originaalid või nende tõestatud koopiad;

j) tuvastada kriminaaltulu, vara, kuritegude toimepanemise vahendid või muud esemed või määrata kindlaks nende asukoht tõendite kogumise eesmärgil;

k) hõlbustada isiku vabatahtlikku kohtusse ilmumist taotluse esitanud osalisriigis;

l) nõuda sisse kriminaaltulu;

m) osutada muud abi, mis ei ole vastuolus taotluse saanud osalisriigi riigisisese õigusega.

4. Ilma et see piiraks riigisisese õiguse kohaldamist, võivad osalisriigi pädevad asutused ilma eelneva taotluseta edastada kriminaalasjadega seotud teavet teise osalisriigi pädevale asutusele, kui nad leiavad, et selline teave võib aidata asutusel teostada või edukalt lõpule viia uurimisi ja kriminaalmenetlusi või viia selleni, et viimati nimetatud osalisriik esitab käesoleva konventsiooni kohaselt taotluse.

5. Käesoleva artikli lõike 4 kohane teabe edastamine ei piira uurimisi ega kriminaalmenetlusi riigis, kus asuvad teavet andvad pädevad asutused. Teavet saavad pädevad asutused täidavad taotluse, et kõnealune teave jääks kas või ajutiselt konfidentsiaalseks, või kehtestavad selle kasutamise piirangud. See ei takista siiski vastuvõtvat osalisriiki avaldamast oma menetluses teavet, mis kinnitab süüdistatava isiku süütust. Sellisel juhul teavitab vastuvõttev osalisriik enne avalikustamist teavet edastavat osalisriiki ja konsulteerib taotluse korral teavet edastava osalisriigiga. Kui erandjuhul ei ole võimalik ette teatada, teavitab vastuvõttev osalisriik teabe edastamisest viivitamata teavet edastavat osalisriiki.

6. Käesoleva artikli sätetega ei mõjutata kohustusi, mis tulenevad teistest kahe- või mitmepoolsetest lepingutest, millega täielikult või osaliselt reguleeritakse või hakatakse reguleerima vastastikust õigusabi.

7. Käesoleva artikli lõikeid 8–31 kohaldatakse käesoleva artikli alusel esitatud taotluste suhtes, kui kõnealused osalisriigid ei ole seotud vastastikuse õigusabi lepinguga. Kui selline leping on neile osalisriikidele siduv, kohaldatakse selle lepingu vastavaid sätteid, välja arvatud juhul, kui osalisriigid lepivad kokku, et nad kohaldavad selle asemel käesoleva artikli lõikeid 8–31. Osalisriike kutsutakse tungivalt üles kohaldama nende lõigete sätteid, kui need soodustavad koostööd.

8. Osalisriik võib keelduda käesoleva artikli kohasest abi andmisest, põhjendades seda kahepoolse karistatavuse puudumisega. Vajaduse korral võib taotluse saanud osalisriik abi siiski anda enda määratud ulatuses, olenemata sellest, kas tegu on taotluse saanud osalisriigi riigisiseses õiguses määratletud kuriteoga või mitte. Abi andmisest võib keelduda, kui taotlus hõlmab vähese tähtsusega küsimusi või küsimusi, mille puhul taotletud koostöö või abi on kättesaadav käesoleva konventsiooni muude sätete alusel.

9. Kui isikut peetakse kinni või ta kannab karistust ühe osalisriigi territooriumil ja tema kohalolekut teises osalisriigis taotletakse isiku tuvastamiseks, ütluste andmiseks või muul viisil tõendite hankimiseks seoses käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude uurimise, süüdistuse esitamise või kohtumenetlusega, võib selle isiku üle anda, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) isik annab vabatahtlikult teadliku nõusoleku;

b) mõlema osalisriigi pädevad asutused lepivad kokku tingimustes, mida need osalisriigid asjakohaseks peavad.

10. Käesoleva artikli lõike 9 kohaldamisel kehtib järgnev:

a) osalisriigil, kellele isik üle antakse, on õigus ja kohustus üleantud isikut vahi all hoida, välja arvatud juhul, kui see osalisriik, kust isik üle anti, taotleb või lubab teisiti;

b) osalisriik, kellele isik üle antakse, täidab viivitamata oma kohustuse anda isik üle vahi alla võtmiseks sellele osalisriigile, kust isik üle anti, nagu mõlema osalisriigi pädevad asutused on eelnevalt kokku leppinud või muul viisil kokku leppinud;

c) osalisriik, kellele isik üle antakse, ei nõua sellelt osalisriigilt, kes isiku üle andis, isiku tagasitoomiseks väljaandmismenetluse algatamist;

d) üleantavale isikule makstakse hüvitist karistuse kandmise eest riigis, kes isiku üle andis, aja eest, mis on veedetud selle osalisriigi vahi all, kuhu isik üle anti.

11. Kui osalisriik, kust isik käesoleva artikli lõigete 9 ja 10 kohaselt üle antakse, ei ole sellega nõus, ei või sellele isikule tema kodakondsusest olenemata selle riigi territooriumil, kuhu isik üle antakse, süüdistust esitada, teda kinni pidada, karistada ega tema suhtes kohaldada muid vabaduse piiranguid seoses tegude, tegevusetuse või süüdimõistvate kohtuotsustega enne isiku lahkumist selle riigi territooriumilt, kes isiku üle andis.

12. a) Iga osalisriik määrab keskasutuse(d), kellel on vastutus ja volitused võtta vastu vastastikuse õigusabi taotlusi ning menetleda neid või edastada need pädevatele asutustele menetlemiseks. Kui osalisriigil on konkreetne piirkond või territoorium, millel on eraldiseisev vastastikuse õigusabi süsteem, võib ta määrata eraldiseisva keskasutuse, kes täidab selle piirkonna või territooriumi puhul sama ülesannet;

b) keskasutus tagab saadud taotluste kiire ja nõuetekohase menetlemise või edastamise. Kui keskasutus edastab taotluse pädevale asutusele menetlemiseks, kutsub keskasutus pädevat asutust üles taotlust kiiresti ja nõuetekohaselt menetlema;

c) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri teavitatakse selleks määratud keskasutusest ajal, mil iga osalisriik annab hoiule käesoleva konventsiooni ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja, ning ta loob osalisriikide määratud keskasutuste registri ja ajakohastab seda. Iga osalisriik peab tagama, et registris olevad andmed on alati õiged;

d) vastastikuse õigusabi taotlused ja nendega seotud teabevahetus edastatakse osalisriikide määratud keskasutustele. See nõue ei piira osalisriigi õigust nõuda, et sellised taotlused ja teated esitataks talle diplomaatiliste kanalite kaudu ning kiireloomulistel juhtudel, kui osalisriigid sellega nõustuvad, võimaluse korral INTERPOLi kaudu.

13. Taotlused esitatakse taotluse saanud osalisriigile vastuvõetavas keeles ning järgides nõudeid, mis võimaldavad kõnealusel osalisriigil kindlaks teha dokumendi ehtsuse, kas kirjalikult või võimaluse korral sellisel viisil, mis võimaldab jätta kirjaliku tõendi. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile teatatakse konventsiooni ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal igale osalisriigile vastuvõetav keel või keeled. Kui osalisriigid on sellega nõus, võib kiiretel asjaoludel esitada suulise taotluse, mis tuleb aga kohe kirjalikult kinnitada.

14. Kui see ei ole asjaomaste õigusaktidega keelatud, kutsutakse osalisriikide keskasutusi üles edastama ja vastu võtma vastastikuse õigusabi taotlusi ja nendega seotud teateid ning tõendeid elektroonilisel kujul tingimustel, mis võimaldavad taotluse saanud osalisriigil kindlaks teha nende autentsuse ja tagada side turvalisuse.

15. Vastastikuse õigusabi taotluses esitatakse järgmised andmed:

a) taotluse esitanud asutuse andmed;

b) taotlusega seotud uurimise, süüdistuse esitamise ning kohtumenetluse sisu ja laad ning sellise asutuse nimetus ja ülesanded, kelle pädevuses on uurimine, süüdistuse esitamine või kohtumenetlus;

c) asjakohaste asjaolude lühikokkuvõte, välja arvatud kohtudokumentide kättetoimetamiseks esitatud taotluse puhul;

d) taotletava abi kirjeldus ja sellise konkreetse menetluse üksikasjad, mille järgimist soovib taotluse esitanud osalisriik;

e) kui see on võimalik ja asjakohane, iga asjaomase isiku nimi, asukoht ja kodakondsus, samuti päritoluriik, asjaomaste esemete või kontode kirjeldus ja asukoht;

f) vajaduse korral ajavahemik, mille kohta tõendeid, teavet või muud abi taotletakse, ning

g) eesmärk, milleks tõendeid, teavet või muud abi taotletakse.

16. Taotluse saanud osalisriik võib taotleda lisateavet, kui ta peab seda vajalikuks taotluse täitmiseks vastavalt oma riigisisesele õigusele või kui teave hõlbustab taotluse täitmist.

17. Taotluse saanud osalisriik täidab taotluse kooskõlas oma riigisisese õigusega ja ulatuses, mis ei ole vastuolus tema riigisisese õigusega, ning võimaluse korral kooskõlas taotluses täpsustatud menetlustega.

18. Kui isik viibib osalisriigi territooriumil ja kui teise osalisriigi õigusasutused peavad teda tunnistajana, ohvrina või eksperdina üle kuulama, võib esimene osalisriik teise osalisriigi taotluse alusel võimaluse korral ja kooskõlas riigisisese õiguse aluspõhimõtetega lubada ülekuulamist videokonverentsi teel, kui asjaomasel isikul ei ole võimalik või soovitatav isiklikult taotluse esitanud osalisriigi territooriumile ilmuda. Osalisriigid võivad kokku leppida, et ülekuulamise korraldab taotluse esitanud osalisriigi õigusasutus taotluse saanud osalisriigi õigusasutuse esindajate juuresolekul. Kui taotluse saanud osalisriigil ei ole juurdepääsu videokonverentsi korraldamiseks vajalikele tehnilistele vahenditele, võib taotluse esitanud osalisriik need vahendid vastastikusel kokkuleppel võimaldada.

19. Taotluse esitanud osalisriik ei edasta ega kasuta ilma taotluse saanud osalisriigi eelneva nõusolekuta teavet ega tõendeid, mille taotluse saanud osalisriik on esitanud muu kui taotluses märgitud juhtumi uurimiseks, selle eest süüdistuse esitamiseks või kohtumenetluseks. Käesoleva lõikega ei keelata taotluse esitanud osalisriigil avalikustada oma menetluses teavet ja tõendeid, mis kinnitavad süüdistatava isiku süütust. Sel juhul teavitab taotluse esitanud osalisriik enne teabe avalikustamist taotluse saanud osalisriiki ning konsulteerib temaga, kui seda nõutakse. Kui erandjuhtudel ei ole etteteatamine võimalik, teavitab taotluse esitanud osalisriik taotluse saanud osalisriiki avalikustamisest viivitamata.

20. Taotluse esitanud osalisriik võib nõuda, et taotluse saanud osalisriik hoiab taotluse asjaolud ja taotluse sisu konfidentsiaalsena, välja arvatud ulatuses, mis on taotluse täitmiseks vajalik. Kui taotluse saanud osalisriigil ei ole võimalik konfidentsiaalsusnõuet täita, teavitab ta sellest taotluse esitanud osalisriiki viivitamata.

21. Vastastikusest õigusabist võib keelduda, kui:

a) taotlus ei ole esitatud kooskõlas käesoleva artikli sätetega;

b) taotluse saanud osalisriik on seisukohal, et taotluse menetlemine kahjustab tõenäoliselt tema suveräänsust, julgeolekut, avalikku korda või muid olulisi huve;

c) taotluse saanud osalisriigi ametiasutustel on riigisisese õiguse kohaselt keelatud võtta nõutud meetmeid samasuguse kuriteo korral, kui sellega seoses oleks toimunud uurimine, esitatud süüdistus või algatatud kohtumenetlus tema enda jurisdiktsiooni alusel;

d) taotluse rahuldamine oleks vastuolus taotluse saanud osalisriigi õigussüsteemi sätetega, millega reguleeritakse vastastikuse õigusabi andmist.

22. Ühtki käesoleva konventsiooni sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see andma vastastikust õigusabi, kui taotluse saanud osalisriigil on põhjendatult alust arvata, et taotlus on esitatud isiku kohtu alla andmiseks või karistamiseks tema soo, rassi, keele, usutunnistuse, rahvuse, etnilise päritolu või poliitiliste vaadete alusel või et taotluse täitmine kahjustaks selle isiku olukorda mis tahes nimetatud põhjusel.

23. Osalisriigid ei või tagasi lükata vastastikuse õigusabi taotlust, põhjendades seda üksnes sellega, et kuritegu on seotud ka maksuküsimustega.

24. Osalisriigid ei või keelduda käesoleva artikli kohasest vastastikuse õigusabi andmisest, põhjendades seda üksnes pangasaladuse hoidmisega.

25. Vastastikuse õigusabi andmisest keeldumist tuleb alati põhjendada.

26. Taotluse saanud osalisriik rahuldab vastastikuse õigusabi taotluse võimalikult kiiresti ning püüab järgida taotluse esitanud osalisriigi antud tähtaegu, mida on põhjendatud soovitatavalt juba taotluses. Taotluse saanud osalisriik vastab taotluse esitanud osalisriigi põhjendatud taotlustele taotluse staatuse ja menetlemise edenemise kohta. Taotluse esitanud osalisriik teavitab taotluse saanud osalisriiki viivitamata sellest, kui abi enam ei vajata.

27. Taotluse saanud osalisriik võib vastastikuse õigusabi osutamise edasi lükata, kui abi osutamine takistab käimasolevat uurimist, süüdistuse esitamist või kohtumenetlust.

28. Enne kui taotluse saanud osalisriik lükkab taotluse käesoleva artikli lõike 21 alusel tagasi või lükkab taotluse menetlemise käesoleva artikli lõike 27 alusel edasi, konsulteerib ta taotluse esitanud osalisriigiga, et teha kindlaks, kas ta võib abi anda sellistel tingimustel, mida ta vajalikuks peab. Kui taotluse esitanud osalisriik nõustub abiga sellistel tingimustel, siis taotluse saanud osalisriik järgib neid tingimusi.

29. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 11 kohaldamist, ei või tunnistajale, eksperdile või muule isikule, kes taotluse esitanud osalisriigi taotlusel nõustub andma ütlusi menetluses või aitama kaasa uurimisele, süüdistuse esitamisele või kohtumenetlusele taotluse esitanud osalisriigi territooriumil, süüdistust esitada, teda kinni pidada, karistada või tema vabadust muul viisil piirata seoses tegude, tegevusetuse või süüdimõistvate kohtuotsustega enne isiku lahkumist taotluse saanud osalisriigi territooriumilt. Selline turvaline käitumine lõpeb, kui tunnistajal, eksperdil või muul isikul on olnud võimalus lahkuda 15 järjestikuse päeva või osalisriikide vahel kokku lepitud ajavahemiku jooksul alates kuupäevast, mil asjaomasele isikule on ametlikult teatatud, et õigusasutused ei nõua enam isiku kohalviibimist, ta on aga siiski sellest hoolimata vabatahtlikult jäänud taotluse esitanud osalisriigi territooriumile või pärast sealt lahkumist vabatahtlikult tagasi pöördunud.

30. Taotluse menetlemise tavapärased kulud kannab taotluse saanud osalisriik, kui asjaomased osalisriigid ei ole kokku leppinud teisiti. Kui taotluse menetlemisega kaasnevad kohe või edaspidi olulised või erakorralised kulud, konsulteerivad osalisriigid üksteisega, et määrata kindlaks, millistel tingimustel taotlust menetletakse ja kuidas kantakse kulud.

31. Taotluse saanud osalisriik:

a) annab taotluse esitanud osalisriigile koopiad tema valduses olevatest valitsus- ja muudest dokumentidest ning teabest, mis riigisisese õiguse kohaselt on üldsusele kättesaadavad;

b) võib oma äranägemise järgi anda taotluse esitanud osalisriigile tervikuna, osaliselt või asjakohastel tingimustel koopiad tema valduses olevatest valitsus- ja muudest dokumentidest ning teabest, mis riigisisese õiguse kohaselt ei ole üldsusele kättesaadavad.

32. Vajaduse korral kaaluvad osalisriigid võimalust sõlmida kahe- või mitmepoolseid lepinguid või kokkuleppeid, mis võimaldavad praktiliselt ellu viia ja tõhustada käesoleva artikli sätteid.

Artikkel 41

Ööpäevaringne võrgustik

1. Iga osalisriik määrab kontaktpunkti, mis on kättesaadav ööpäevaringi seitsmel päeval nädalas, et tagada viivitamatu abi osutamine käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudega seotud konkreetsete kriminaaluurimiste, süüdistuste esitamise või kohtumenetluste läbiviimiseks või elektrooniliste tõendite kogumiseks, saamiseks ja säilitamiseks käesoleva artikli lõike 3 tähenduses ning seoses käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ja raskete kuritegudega.

2. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri teavitatakse sellisest kontaktpunktist ja ta peab käesoleva artikli kohaldamiseks määratud kontaktpunktide ajakohastatud registrit ning edastab igal aastal osalisriikidele kontaktpunktide ajakohastatud nimekirja.

3. Selline abi hõlmab järgmiste meetmete hõlbustamist või, kui see on taotluse saanud osalisriigi riigisisese õiguse ja tavadega lubatud, järgmiste meetmete võtmist:

a) tehniline nõustamine;

b) talletatud elektrooniliste andmete säilitamine vastavalt käesoleva konventsiooni artiklitele 42 ja 43, sealhulgas vajaduse korral teave teenuseosutaja asukoha kohta, kui see on taotluse saanud osalisriigile teada, et abistada taotluse esitanud osalisriiki taotluse esitamisel;

c) tõendite kogumine ja õigusteabe andmine;

d) kahtlustatavate asukoha kindlaksmääramine või

e) elektrooniliste andmete esitamine hädaolukorra vältimiseks.

4. Osalisriigi kontaktpunkt peab olema suuteline pidama kiiret sidet teise osalisriigi kontaktpunktiga. Kui osalisriigi määratud kontaktpunkt ei kuulu selle osalisriigi asutusse või asutustesse, mis vastutavad vastastikuse õigusabi või väljaandmise eest, tagab kontaktpunkt, et tal on võimalik oma tegevust selle asutuse või nende asutustega kiiresti koordineerida.

5. Iga osalisriik tagab, et ööpäevaringse võrgustiku toimimiseks on olemas koolitatud ja varustatud personal.

6. Osalisriigid võivad vajaduse korral ja riigisiseste õigusaktide piires kasutada ja tugevdada ka olemasolevaid volitatud kontaktpunktide võrgustikke, sealhulgas INTERPOLi ööpäevaringseid arvutikuritegevuse võrgustikke, et teha kiiret politseikoostööd ja muid teabevahetuse meetodeid hõlmavat koostööd.

Artikkel 42

Rahvusvaheline koostöö talletatud elektrooniliste andmete kiirsäilituseks

1. Osalisriik võib taotleda teiselt osalisriigilt kooskõlas käesoleva konventsiooni artikliga 25 nende elektrooniliste andmete kiirsäilitust, mida talletatakse selle teise osalisriigi territooriumil asuva info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi abil ja mille kohta taotluse esitanud osalisriik kavatseb esitada taotluse vastastikuse õigusabi saamiseks elektrooniliste andmete otsimisel või sarnasel juurdepääsul, arestimisel või sarnasel turvamisel või avalikustamisel.

2. Taotluse esitanud osalisriik võib kasutada käesoleva konventsiooni artiklis 41 sätestatud ööpäevaringset võrgustikku, et saada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu teavet talletatud elektrooniliste andmete asukoha kohta ning vajaduse korral teavet teenuseosutaja asukoha kohta.

3. Käesoleva artikli lõike 1 alusel esitatud säilitamistaotluses täpsustatakse järgmist:

a) arestimist taotlev asutus;

b) kuritegu, mis on seotud kriminaaluurimise, süüdistuse esitamise või kohtumenetlusega, ning lühikokkuvõte sellega seotud asjaoludest;

c) talletatud elektroonilised andmed ja nende seos kuriteoga;

d) kättesaadav teave talletatud elektrooniliste andmete haldaja või info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi asukoha kohta;

e) säilitamise vajalikkus;

f) et taotluse esitanud osalisriik kavatseb esitada taotluse vastastikuse õigusabi saamiseks seoses talletatud elektrooniliste andmete otsimise või nendega sarnase juurdepääsu saamise, arestimise, sarnase turvamise või avalikustamisega;

g) vajaduse korral vajadust hoida säilitamise taotlus konfidentsiaalsena ja kasutajat mitte teavitada.

4. Teiselt osalisriigilt taotluse saamisel võtab taotluse saanud osalisriik kõik asjakohased meetmed kindlaksmääratud elektrooniliste andmete kiireks säilitamiseks kooskõlas riigisisese õigusega. Taotlusele vastamisel ei nõuta sellise säilitamise tingimusena kahepoolset karistatavust.

5. Osalisriik, kes nõuab kahepoolset karistatavust, et vastata vastastikuse õigusabi taotlusele, mis käsitleb talletatud elektrooniliste andmete otsimist või sarnast juurdepääsu, arestimist, sarnast turvamist või avalikustamist, võib muude kui käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude puhul jätta endale õiguse keelduda käesoleva artikli kohase säilitamise taotluse rahuldamisest, kui tal on põhjust arvata, et kahepoolse karistatavuse tingimust ei olnud avalikustamise ajal võimalik täita.

6. Lisaks võib säilitamistaotluse tagasi lükata üksnes käesoleva konventsiooni artikli 40 lõike 21 punktides b ja c ning lõikes 22 sätestatud alustel.

7. Kui taotluse saanud osalisriik leiab, et andmete säilitamine ei taga andmete tulevast kättesaadavust või ohustab taotluse esitanud osalisriigi uurimise konfidentsiaalsust või kahjustab seda muul viisil, teatab ta sellest viivitamata taotluse esitanud osalisriigile, kes seejärel otsustab, kas taotlus tuleks siiski täita.

8. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud taotluse alusel toimuv säilitamine peab kestma vähemalt 60 päeva, et taotluse esitanud osalisriik saaks esitada taotluse andmete otsimiseks või sarnaseks juurdepääsuks, arestimiseks, sarnaseks turvamiseks või avalikustamiseks. Pärast sellise taotluse saamist säilitatakse andmeid kuni taotluse kohta otsuse tegemiseni.

9. Enne käesoleva artikli lõikes 8 sätestatud säilitamisaja lõppu võib taotluse esitanud osalisriik taotleda säilitamisaja pikendamist.

Artikkel 43

Rahvusvaheline koostöö säilitatud andmeliiklusandmete kiiremaks avalikustamiseks

1. Kui käesoleva konventsiooni artikli 42 kohaselt esitatud konkreetse side andmeliiklusandmete säilitamise taotluse täitmise käigus avastab taotluse saanud osalisriik, et teise osalisriigi teenuseosutaja osales side edastamises, edastab taotluse saanud osalisriik taotluse esitanud osalisriigile kiiresti piisava hulga andmeliiklusandmeid, et teha kindlaks teenuseosutaja ja side edastamise marsruut.

2. Andmeliiklusandmete avalikustamisest käesoleva artikli lõike 1 alusel võib keelduda üksnes käesoleva konventsiooni artikli 40 lõike 21 punktides b ja c ning lõikes 22 esitatud alustel.

Artikkel 44

Vastastikune õigusabi talletatud elektroonilistele andmetele juurdepääsul

1. Osalisriik võib taotleda, et teine osalisriik otsiks taotluse saanud osalisriigi territooriumil asuva info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu talletatud elektroonilisi andmeid, sealhulgas käesoleva konventsiooni artikli 42 kohaselt säilitatavaid elektroonilisi andmeid, või sarnast juurdepääsu neile, arestimist või sarnast turvamist ja avalikustamist.

2. Taotluse saanud osalisriik vastab taotlusele käesoleva konventsiooni artiklis 35 osutatud asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte ja seadusi kohaldades ning kooskõlas käesoleva peatüki muude asjakohaste sätetega.

3. Taotlusele vastatakse kiirendatud korras, kui:

a) on alust arvata, et asjaomased andmed on kaotsimineku või muutmise suhtes eriti haavatavad, või

b) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud õigusaktid ja seadused näevad muul viisil ette kiirendatud koostöö.

Artikkel 45

Vastastikune õigusabi andmeliiklusandmete reaalajas kogumisel

1. Osalisriigid püüavad osutada üksteisele vastastikust õigusabi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu edastatava teatava sidega seotud andmeliiklusandmete reaalajas kogumisel oma territooriumil. Kui käesoleva artikli lõikes 2 ei ole sätestatud teisiti, reguleeritakse sellist abi riigisisestes õigusaktides sätestatud tingimuste ja menetlustega.

2. Iga osalisriik püüab sellist abi osutada vähemalt seoses kuritegudega, mille puhul oleks sarnase riigisisese juhtumi korral võimalik võrguliikluse andmeid reaalajas koguda.

3. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud taotluses täpsustatakse järgmist:

a) taotluse esitanud asutuse nimi;

b) kokkuvõte peamistest asjaoludest ja taotlusega seotud uurimise, süüdistuse esitamise või kohtumenetluse laadist;

c) elektroonilised andmed, mille puhul nõutakse andmeliiklusandmete kogumist, ja nende seos kuriteoga;

d) kättesaadavad andmed, mis tuvastavad andmete omaniku või kasutaja või info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi asukoha;

e) andmeliiklusandmete kogumise vajaduse põhjendus;

f) ajavahemik, mille kohta võrguliikluse andmeid kogutakse, ja vastav põhjendus selle kestuse kohta.

Artikkel 46

Vastastikune õigusabi sisuandmete pealtkuulamisel

Osalisriigid püüavad osutada üksteisele vastastikust õigusabi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kaudu edastatud teatava side sisuandmete reaalajas kogumisel või salvestamisel ulatuses, mis on lubatud nende suhtes kohaldatavate lepingute või riigisiseste õigusaktidega.

Artikkel 47

Õiguskaitsealane koostöö

1. Osalisriigid teevad omavahel tihedat koostööd kooskõlas riigisiseste õigus- ja haldussüsteemidega, et muuta tulemuslikumaks õiguskaitsemeetmeid, mille abil võideldakse käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude vastu. Osalisriigid võtavad eelkõige tõhusaid meetmeid, et:

a) tõhustada ja vajaduse korral luua sidekanaleid pädevate asutuste, ametite ja teenistuste vahel, võttes arvesse olemasolevaid kanaleid, sealhulgas INTERPOLi kanaleid, et hõlbustada turvalist ja kiiret teabevahetust käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude kõigi aspektide kohta, sealhulgas seosed muude kuritegudega, kui asjaomased osalisriigid peavad seda asjakohaseks;

b) teha koostööd teiste osalisriikidega, et uurida käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegusid, mis on seotud järgmisega:

   i) nende isikute andmed, asukoht ja tegevus, keda kahtlustatakse sellistes kuritegudes osalemises, või muude asjaomaste isikute asukohad;

   ii) sellistest kuritegudest saadud kriminaaltulu või vara liikumine;

   iii) sellise vara, seadmete või muude kuritegude toimepanemise vahendite liikumine, mida nendeks kuritegudeks on kasutatud või mida kavatseti kasutada;

c) esitada vajaduse korral analüüsimiseks või uurimiseks vajalikke esemeid või andmeid;

d) vahetada vajaduse korral teiste osalisriikidega teavet konkreetsete vahendite ja meetodite kohta, mida kasutatakse käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude toimepanemiseks, sealhulgas valeidentiteedi, võltsitud, muudetud või valedokumentide ja muude varjamiseks kasutatavate vahendite kasutamine, samuti küberkuritegevuse taktika, tehnikad ja menetlused;

e) hõlbustada oma pädevate asutuste, ametite ja talituste vahelist tulemuslikku koordineerimist ning edendada töötajate ja teiste ekspertide vahetamist, sealhulgas määrata kontaktametnikud, kui asjaomaste osalisriikide kahepoolsete lepingute või kokkulepetega ei ole ette nähtud teisiti;

f) vahetada teavet ja kooskõlastada haldus- ja muid meetmeid, mis on võetud käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude varajaseks tuvastamiseks.

2. Konventsiooni rakendamiseks kaaluvad osalisriigid võimalust sõlmida kahe- või mitmepoolseid lepinguid või kokkuleppeid õiguskaitseasutustevahelise otsese koostöö tegemiseks või kui kokkulepped on juba sõlmitud, siis neid muutmist. Kui asjaomaste osalisriikide vahel selliseid lepinguid või kokkuleppeid ei sõlmita, võivad osalisriigid pidada käesolevat konventsiooni käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude korral vastastikuse õiguskaitsealase koostöö aluseks. Vajaduse korral kasutavad osalisriigid õiguskaitseasutustevahelise koostöö edendamiseks lepinguid ja kokkuleppeid, sealhulgas rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega sõlmitud kokkuleppeid.

Artikkel 48

Ühisjuurdlused

Osalisriigid kaaluvad kahe- või mitmepoolsete lepingute või kokkulepete sõlmimist, mille kohaselt võivad asjaomased pädevad asutused käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude puhul, mille suhtes on ühes või mitmes riigis algatatud kriminaaluurimine, süüdistuse esitamine või kohtumenetlus, luua ühiseid uurimisorganeid. Selliste lepingute või kokkulepete puudumise korral võib ühiseid uurimisi vastavalt kokkuleppele läbi viia igal üksikjuhul eraldi. Asjaomased osalisriigid tagavad, et austatakse täielikult selle osalisriigi suveräänsust, kelle territooriumil selline uurimine toimub.

Artikkel 49

Vara tagasivõitmise mehhanismid rahvusvahelise konfiskeerimisalase koostöö kaudu

1. Selleks et anda käesoleva konventsiooni artikli 50 kohaselt vastastikust õigusabi seoses varaga, mis on omandatud käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteo kaudu või seotud selle toimepanemisega, teeb iga osalisriik vastavalt riigisisesele õigusele järgmist:

a) võtab meetmeid, mis on vajalikud selleks, et tema pädevad asutused saaksid täita teise osalisriigi kohtu tehtud konfiskeerimisotsust;

b) võtab meetmeid, mis võivad olla vajalikud, et võimaldada oma pädevatel asutustel juhtudel, mis kuuluvad nende jurisdiktsiooni alla, anda korraldus sellise välisriigist pärit vara konfiskeerimiseks rahapesukuriteo või muu tema jurisdiktsiooni alla kuuluva kuriteo või muu riigisisese õiguse kohaselt lubatud menetluse alusel, ning

c) kaalub selliste meetmete võtmist, mis võivad olla vajalikud, et võimaldada sellise vara konfiskeerimist ilma süüdimõistva kohtuotsuseta juhtudel, kui õigusrikkujat ei saa vastutusele võtta surma, põgenemise või eemalviibimise tõttu või muudel asjakohastel juhtudel.

2. Konventsiooni artikli 50 lõike 2 kohaselt esitatud taotluse korral teeb iga osalisriik vastastikuse õigusabi osutamiseks kooskõlas riigisisese õigusega järgmist:

a) võtab meetmeid, mis võivad olla vajalikud, et võimaldada pädevatel asutustel külmutada või arestida vara taotluse esitanud osalisriigi kohtu või pädeva asutuse tehtud külmutamis- või arestimismääruse alusel, mis annab taotluse saanud osalisriigile mõistliku aluse arvata, et selliste meetmete võtmiseks on piisavalt põhjust ning et vara suhtes kohaldatakse lõpuks konfiskeerimisotsust käesoleva artikli lõike 1 punkti a tähenduses;

b) võtab vajalikke meetmeid, et võimaldada pädevatel asutustel vara külmutada või arestida taotluse alusel, mis annab taotluse saanud osalisriigile põhjendatud aluse uskuda, et selliste meetmete võtmiseks on piisavalt alust ning et vara suhtes kohaldatakse lõpuks konfiskeerimisotsust käesoleva artikli lõike 1 punkti a tähenduses, ning

c) kaalub täiendavate meetmete võtmist, näiteks välisriigis vahistamise või sellise vara omandamisega seotud kriminaalsüüdistuse alusel, et võimaldada pädevatel asutustel vara konfiskeerimise eesmärgil säilitada.

Artikkel 50

Rahvusvaheline koostöö konfiskeerimise eesmärgil

1. Osalisriik, kes on saanud teiselt osalisriigilt, kelle jurisdiktsiooni alla kuulub käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegu, taotluse tema territooriumil asuva kriminaaltulu, vara, seadmete või muude käesoleva konventsiooni artikli 31 lõikes 1 osutatud kuritegude toimepanemise vahendite konfiskeerimiseks, teeb oma riigisisese õigussüsteemi raames võimalikult suures ulatuses järgmist:

a) esitab taotluse oma pädevatele asutustele konfiskeerimisotsuse saamiseks ja sellise otsuse tegemise korral täidab selle või

b) esitab pädevatele asutustele taotletavas ulatuses konfiskeerimisotsuse, mille on teinud taotluse esitanud osalisriigi territooriumil asuv kohus kooskõlas käesoleva konventsiooni artikli 31 lõikega 1, kui see on seotud taotluse saanud osalisriigi territooriumil asuva kriminaaltulu, vara, seadmete või muude kuritegude toimepanemise vahenditega.

2. Kui taotluse esitab teine osalisriik, kelle jurisdiktsiooni alla kuulub käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegu, võtab taotluse saanud osalisriik meetmeid käesoleva konventsiooni artikli 31 lõikes 1 osutatud kriminaaltulu, vara, seadmete või muude kuritegude toimepanemise vahendite tuvastamiseks, jälgimiseks ja külmutamiseks või arestimiseks, et need hiljem konfiskeerida kas taotluse esitanud osalisriigi või käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud taotluse alusel.

3. Käesoleva konventsiooni artikli 40 sätteid kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva artikli suhtes. Lisaks käesoleva konventsiooni artikli 40 lõikes 15 nimetatud teabele peavad käesoleva artikli alusel esitatud taotlused sisaldama järgmist:

a) käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohase taotluse korral konfiskeeritava vara kirjeldus, sealhulgas võimaluse korral vara asukoht ja, kui see on asjakohane, vara hinnanguline väärtus, ning ülevaade asjaoludest, millele taotluse esitanud osalisriik tugineb, et võimaldada taotluse saanud osalisriigil taotleda otsust riigisisese õiguse alusel;

b) käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohase taotluse korral õiguslikult vastuvõetav ärakiri taotleva osalisriigi väljastatud konfiskeerimisotsusest, millel taotlus põhineb, faktid ja teave selle kohta, millises ulatuses otsuse täitmist taotletakse, avaldus meetmete kohta, mida taotluse esitanud osalisriik on võtnud heausksete kolmandate isikute piisavaks teavitamiseks ja nõuetekohase menetluse tagamiseks, ning kinnitus selle kohta, et konfiskeerimisotsus on lõplik;

c) käesoleva artikli lõikega 2 seotud taotluse korral avaldus asjaolude kohta, millele taotluse esitanud osalisriik tugineb, ja taotletud meetmete kirjeldus ning võimaluse korral taotluse aluseks oleva otsuse õiguslikult vastuvõetav ärakiri.

4. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud otsused või meetmed võtab vastu taotluse saanud osalisriik vastavalt riigisisesele õigusele ja menetlusnormidele või kahe- või mitmepoolsetele lepingutele, muudele lepingutele või kokkulepetele, millega ta võib olla seotud taotluse esitanud osalisriigiga, ning nende lepingute ja kokkulepete sätete kohaselt.

5. Iga osalisriik esitab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile koopiad õigusnormidest, millega jõustatakse käesolev artikkel, ning nende hilisematest muudatustest või nende kirjeldused.

6. Kui osalisriik otsustab seada käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmete võtmise sõltuvusse asjaomase lepingu olemasolust, peab kõnealune osalisriik käesolevat konventsiooni vajalikuks ja piisavaks lepingu aluseks.

7. Samuti võib käesoleva artikli kohasest koostööst keelduda või ajutised meetmed tühistada, kui taotluse saanud osalisriik ei saa piisavaid ja õigeaegseid tõendeid või kui vara väärtus on vähese tähtsusega.

8. Enne käesoleva artikli alusel võetud ajutise meetme tühistamist annab taotluse saanud osalisriik võimalusel taotluse esitanud osalisriigile võimaluse edastada omapoolsed põhjendused meetme jätkamiseks.

9. Käesoleva artikli sätteid ei tõlgendata heausksete kolmandate isikute õigusi kahjustavana.

10. Osalisriigid kaaluvad kahe- või mitmepoolsete lepingute, muude lepingute või kokkulepete sõlmimist, et suurendada käesoleva artikli kohaselt tehtava rahvusvahelise koostöö tulemuslikkust.

Artikkel 51

Erikoostöö

Ilma et see piiraks riigisisese õiguse kohaldamist, püüab iga osalisriik võtta meetmeid, mis võimaldavad tal ilma eelneva taotluseta edastada teisele osalisriigile teavet käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kriminaaltulu kohta, ilma et see piiraks tema enda kriminaaluurimisi, süüdistuse esitamist või kohtumenetlust, kui ta leiab, et sellise teabe avalikustamine võib aidata vastuvõtval osalisriigil algatada või läbi viia kriminaaluurimisi, süüdistuse esitamist või kohtumenetlust või kui see võib kaasa tuua kõnealuse osalisriigi taotluse käesoleva konventsiooni artikli 50 alusel.

Artikkel 52

Konfiskeeritud kriminaaltulu või vara tagastamine ja käsutamine

1. Osalisriigi poolt käesoleva konventsiooni artikli 31 või 50 kohaselt konfiskeeritud kriminaaltulu või vara käsutab kõnealune osalisriik vastavalt riigisisesele õigusele ja haldusmenetlusele.

2. Tegutsedes teise osalisriigi poolt käesoleva konventsiooni artikli 50 kohaselt esitatud taotluse alusel, kaaluvad osalisriigid riigisisese õigusega lubatud ulatuses ja taotluse korral eelisjärjekorras konfiskeeritud kriminaaltulu või vara tagastamist taotluse esitanud osalisriigile, et ta saaks maksta hüvitist kuriteo ohvritele või tagastada sellise kriminaaltulu või vara nende varasematele seaduslikele omanikele.

3. Tegutsedes teise osalisriigi poolt käesoleva konventsiooni artiklite 31 ja 50 kohaselt esitatud taotluse alusel, võib osalisriik pärast ohvritele hüvitise maksmise põhjalikku kaalumist pöörata erilist tähelepanu selliste lepingute või kokkulepete sõlmimisele, mis käsitlevad järgmist:

a) sellise kriminaaltulu või vara või sellise kriminaaltulu või vara müügist saadud rahaliste vahendite või nende väärtusest osa kandmine käesoleva konventsiooni artikli 56 lõike 2 punkti c kohaselt määratud kontole ja küberkuritegevuse vastasele võitlusele spetsialiseerunud valitsustevahelistele organitele;

b) kriminaaltulu või vara või sellise kriminaaltulu või vara müügist saadud rahaliste vahendite jagamine korrapäraselt või juhtumipõhiselt teiste osalisriikidega vastavalt oma riigisisesele õigusele või haldusmenetlusele.

4. Kui osalisriigid ei otsusta teisiti, võib taotluse saanud osalisriik vajaduse korral maha arvata uurimise, süüdistuse esitamise või kohtumenetluse käigus tekkinud mõistlikud kulud, mille tulemusel konfiskeeritud vara käesoleva artikli kohaselt tagastatakse või käsutatakse.

VI PEATÜKK

ENNETUSMEETMED

Artikkel 53

Ennetusmeetmed

1. Iga osalisriik püüab kooskõlas oma õigussüsteemi aluspõhimõtetega välja töötada ja rakendada või säilitada tõhusat ja koordineeritud poliitikat ja parimaid tavasid, et vähendada olemasolevaid või tulevasi küberkuritegevuse võimalusi asjakohaste seadusandlike, haldus- või muude meetmete abil.

2. Iga osalisriik võtab oma vahendite piires ja kooskõlas riigisisese õiguse aluspõhimõtetega asjakohaseid meetmeid, et edendada asjaomaste isikute ja avaliku sektori väliste üksuste, näiteks valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksuste ning üldsuse aktiivset osalemist käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ennetamise asjakohastes aspektides.

3. Ennetusmeetmed võivad hõlmata järgmist:

a) tugevdada koostööd õiguskaitseasutuste või prokuröride ning väljaspool avalikku sektorit tegutsevate asjaomaste isikute ja üksuste vahel, nagu valitsusvälised organisatsioonid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, akadeemilised asutused ja erasektori üksused, et tegeleda käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise asjakohaste aspektidega;

b) suurendada üldsuse teadlikkust käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudega kaasneva ohu olemasolust, põhjustest ja tõsidusest üldsuse teavitamise, riikliku hariduse, meedia- ja infopädevuse programmide ning õppekavade kaudu, mis edendavad üldsuse osalemist selliste kuritegude ennetamises ja nende vastu võitlemises;

c) riigisiseste kriminaalõigussüsteemide arendamine ja jõupingutused suurendada nende suutlikkust, sealhulgas koolitused ja kriminaalõigusala töötajate teadmiste laiendamine osana käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ennetamise riiklikest strateegiatest;

d) julgustada teenuseosutajaid võtma tõhusaid meetmeid teenuseosutajate toodete, teenuste ja klientide turvalisuse suurendamiseks, kui see on riiklikke olusid arvesse võttes võimalik ja riigisisese õigusega lubatud ulatuses;

e) tunnustada küberturvalisusega tegelevate teadlaste õiguspärase tegevuse panust, kui see on ette nähtud üksnes osalisriigi territooriumil asuvate teenuseosutajate toodete, teenuste ja klientide turvalisuse tugevdamiseks ja parandamiseks riigisiseses õiguses lubatud ulatuses ja tingimustel;

f) töötada välja, hõlbustada ja edendada programme ja tegevusi, et takistada neid, keda ähvardab küberkuritegevuse oht, muutumast õigusrikkujateks, ning arendada nende oskusi seaduslikul viisil;

g) püüda edendada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudes süüdi mõistetud isikute taasintegreerimist ühiskonda;

h) töötada kooskõlas riigisisese õigusega välja strateegiad ja poliitika, et ennetada soolist vägivalda, mis toimub info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi kasutamise kaudu, ja kaotada see, ning võtta ennetusmeetmete väljatöötamisel arvesse haavatavas olukorras olevate isikute eriolukorda ja vajadusi;

i) teha konkreetseid ja kohandatud jõupingutusi, et tagada laste turvalisus internetis, sealhulgas hariduse ja koolituse kaudu, mis käsitleb internetis toimuvat laste seksuaalset väärkohtlemist või ärakasutamist, ja sellest üldsuse teadlikkuse suurendamise kaudu, ning vaadata läbi riigisisene õigusraamistik ja tõhustada rahvusvahelist koostööd selle ennetamiseks, samuti teha jõupingutusi, et tagada laste seksuaalset kuritarvitamist ja laste seksuaalset ärakasutamist käsitleva materjali kiire eemaldamine;

j) suurendada üldsuse otsustusprotsessi läbipaistvust ja edendada üldsuse panust neisse ning tagada, et üldsusel oleks piisav juurdepääs teabele;

k) austada, edendada ja kaitsta vabadust otsida, saada ja levitada avalikku teavet küberkuritegevuse kohta;

l) töötada välja või tugevdada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ohvrite toetusprogramme;

m) ennetada ja avastada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudega seotud kriminaaltulu ja vara üleandmist.

4. Iga osalisriik võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et asjaomane pädev asutus või pädevad asutused, kes vastutavad küberkuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise eest, on üldsusele teada ja kättesaadavad, kui see on asjakohane, et teatada, sealhulgas anonüümselt, kõigist intsidentidest, mida võib pidada käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuriteoks.

5. Osalisriigid püüavad korrapäraselt hinnata olemasolevaid asjakohaseid riiklikke õigusraamistikke ja haldustavasid, et teha kindlaks lüngad ja nõrgad kohad ning tagada nende asjakohasus seoses muutuvate ohtudega, mis tulenevad käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudest.

6. Osalisriigid võivad teha koostööd üksteisega ning asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega käesolevas artiklis osutatud meetmete edendamisel ja väljatöötamisel. See hõlmab osalemist rahvusvahelistes projektides, mille eesmärk on küberkuritegevuse ennetamine.

7. Iga osalisriik teatab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile selle asutuse või nende asutuste nimed ja aadressid, kes võib/võivad abistada teisi osalisriike küberkuritegevuse tõkestamise erimeetmete väljatöötamisel ja rakendamisel.

VII PEATÜKK

TEHNILINE ABI JA TEABEVAHETUS

Artikkel 54

Tehniline abi ja suutlikkuse suurendamine

1. Osalisriigid kaaluvad vastavalt suutlikkusele üksteisele võimalikult ulatusliku tehnilise abi andmist ja suutlikkuse suurendamist, sealhulgas koolitusi ja muud liiki abi, asjakohaste kogemuste ja eriteadmiste vastastikust vahetamist ning tehnosiiret vastastikku kokkulepitud tingimustel, võttes eelkõige arvesse arenguriikidest osalisriikide huve ja vajadusi, et hõlbustada käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamist, avastamist, uurimist ja nende eest süüdistuse esitamist.

2. Osalisriigid algatavad, töötavad välja, rakendavad või täiustavad vajalikul määral konkreetseid koolitusprogramme töötajatele, kes tegelevad käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest süüdistuse esitamisega.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud tegevused võivad riigisisesteõigusaktidega lubatud ulatuses hõlmata järgmist:

a) käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest süüdistuse esitamisel kasutatavad meetodid ja tehnikad;

b) suutlikkuse suurendamine küberkuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise strateegilise poliitika ja õigusaktide väljatöötamisel ja kavandamisel;

c) suutlikkuse suurendamine eelkõige elektrooniliste tõendite kogumisel, säilitamisel ja jagamisel, sealhulgas õigusmõistmise ahela säilitamine ja kohtueksperti isi analüüs;

d) tänapäevased õiguskaitsevahendid ja nende kasutamine;

e) pädevate asutuste koolitamine vastastikuse õigusabi taotluste ja muude käesoleva konventsiooni nõuetele vastavate koostöövahendite ettevalmistamisel, eelkõige elektrooniliste tõendite kogumisel, säilitamisel ja jagamisel;

f) käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude toimepanemisest saadud tulu, vara, seadmete või muude kuritegude toimepanemise vahendite liikumise ning sellise tulu, vara, seadmete või muude kuritegude toimepanemise vahendite üleandmiseks, varjamiseks või peitmiseks kasutatud meetodite ennetamine, avastamine ja jälgimine;

g) asjakohased ja tõhusad õigus- ja haldusmehhanismid ning -meetodid käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegudest saadud tulu arestimise, konfiskeerimise ja tagastamise hõlbustamiseks;

h) meetodid, mida kasutatakse õigusasutustega koostööd tegevate ohvrite ja tunnistajate kaitsmiseks;

i) koolitus asjakohase materiaal- ja menetlusõiguse ning õiguskaitsealaste uurimisvolituste, samuti riigisiseste ja rahvusvaheliste õigusnormide ning keelte alal.

4. Osalisriigid püüavad vastavalt oma riigisisesele õigusele kasutada ära teiste osalisriikide ja asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksuste eksperditeadmisi ning teha nendega tihedat koostööd, et tõhustada käesoleva konventsiooni tulemuslikku rakendamist.

5. Osalisriigid abistavad üksteist selliste teadus- ja koolitusprogrammide kavandamisel ja rakendamisel, mille eesmärk on jagada eksperditeadmisi käesoleva artikli lõikes 3 osutatud valdkondades, ning kasutavad sel eesmärgil vajaduse korral piirkondlikke ja rahvusvahelisi konverentse ja seminare, et edendada koostööd ja ergutada arutelu vastastikust huvi pakkuvate probleemide üle.

6. Osalisriigid kaaluvad taotluse korral üksteise abistamist nende territooriumil toime pandud käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude liikide, põhjuste ja mõjuga seotud hindamiste, uuringute ja teadusuuringute läbiviimisel eesmärgiga töötada pädevate asutuste ja asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksuste osalusel välja küberkuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise strateegiad ja tegevuskavad.

7. Osalisriigid edendavad koolitusi ja tehnilist abi, mis hõlbustab õigeaegset väljaandmist ja vastastikuse õigusabi osutamist. Sellised koolitused ja tehniline abi võivad hõlmata keeleõpet, abi vastastikuste õigusabitaotluste koostamisel ja menetlemisel ning asjakohaste ülesannetega keskasutuste või ametite töötajate lähetamist ja vahetust.

8. Osalisriigid tugevdavad vajalikul määral jõupingutusi, et maksimeerida tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise tulemuslikkust rahvusvahelistes ja piirkondlikes organisatsioonides ning asjakohaste kahe- ja mitmepoolsete lepingute või kokkulepete raames.

9. Osalisriigid kaaluvad vabatahtlike mehhanismide loomist, et rahaliselt toetada arengumaade jõupingutusi käesoleva konventsiooni rakendamisel tehnilise abi programmide ja suutlikkuse suurendamise projektide kaudu.

10. Iga osalisriik püüab vabatahtlikult panustada ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo töösse, et edendada selle kaudu programme ja projekte, mille eesmärk on rakendada käesolevat konventsiooni tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise kaudu.

Artikkel 55

Teabevahetus

1. Iga osalisriik kaalub vajaduse korral, konsulteerides asjaomaste ekspertidega, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksustega, tema territooriumil ilmnevate käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegudega seotud suundumuste ning selliste kuritegude toimepanemise asjaolude analüüsimist.

2. Osalisriigid kaaluvad küberkuritegevusega seotud statistika, analüütiliste eksperditeadmiste ja teabe väljatöötamist ja jagamist omavahel ning rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide kaudu, et töötada välja võimalikult suures ulatuses ühised määratlused, standardid ja meetodid ning parimad tavad sellise kuritegevuse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks.

3. Iga osalisriik kaalub käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise põhimõtete ja praktiliste meetmete seiret ning selliste põhimõtete ja meetmete tulemuslikkuse ja tõhususe hindamist.

4. Osalisriigid kaaluvad teabe vahetamist küberkuritegevusega seotud õiguslike, poliitiliste ja tehnoloogiliste arengusuundade ning elektrooniliste tõendite kogumise kohta.

Artikkel 56

Konventsiooni rakendamine majandusarengu ja tehnilise abi kaudu

1. Osalisriigid võtavad rahvusvahelise koostöö kaudu meetmeid, mis soodustavad käesoleva konventsiooni optimaalset rakendamist nii palju kui võimalik, võttes arvesse käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude negatiivset mõju ühiskonnale üldiselt ja eelkõige kestlikule arengule.

2. Osalisriike kutsutakse tungivalt üles tegema konkreetseid jõupingutusi, niivõrd kui see on võimalik ning omavahel ja rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega kooskõlastatult, et:

a) tõhustada erinevatel tasanditel koostööd teiste osalisriikidega, eelkõige arengumaadega, et suurendada nende suutlikkust ennetada käesoleva konventsiooniga hõlmatud õigusrikkumisi ja nende vastu võidelda;

b) suurendada rahalist ja materiaalset abi, et toetada teiste osalisriikide, eelkõige arengumaade jõupingutusi käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude tulemuslikuks ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks ning aidata neil käesolevat konventsiooni rakendada;

c) anda tehnilist abi teistele osalisriikidele, eelkõige arengumaadele, et toetada nende käesoleva konventsiooni rakendamisega seotud vajaduste rahuldamist. Selleks püüavad osalisriigid teha piisavaid ja korrapäraseid vabatahtlikke sissemakseid kontole, mis on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni rahastamismehhanismis selleks spetsiaalselt määratud;

d) kutsuda vajaduse korral valitsusväliseid organisatsioone, kodanikuühiskonna organisatsioone, akadeemilisi asutusi ja erasektori üksusi ning finantsasutusi üles panustama osalisriikide jõupingutustesse, sealhulgas kooskõlas käesoleva artikliga, eelkõige pakkudes arenguriikidele rohkem koolitusprogramme ja kaasaegseid seadmeid, et aidata neil saavutada käesoleva konventsiooni eesmärke;

e) vahetada parimaid tavasid ja teavet elluviidud tegevuste kohta, et suurendada läbipaistvust, vältida topelttööd ja kasutada parimal viisil ära saadud kogemusi.

3. Osalisriigid kaaluvad ka olemasolevate allpiirkondlike, piirkondlike ja rahvusvaheliste programmide, sealhulgas konverentside ja seminaride kasutamist, et edendada koostööd ja tehnilist abi ning ergutada arutelu vastastikust huvi pakkuvate probleemide üle, sealhulgas arengumaade eriprobleemide ja -vajaduste üle.

4. Osalisriigid tagavad võimaluste piires vahendite ja jõupingutuste jaotamise ja suunamise, et toetada standardite, oskuste, suutlikkuse, asjatundlikkuse ja tehnilise võimekuse ühtlustamist, eesmärgiga kehtestada osalisriikide vahel ühised miinimumstandardid, et kaotada käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude puhul turvalised paigad ja tugevdada küberkuritegevuse vastast võitlust.

5. Niivõrd kui see on võimalik, ei piira käesoleva artikli alusel võetavad meetmed olemasolevaid välisabikohustusi ega muid finantskoostöö kokkuleppeid kahepoolsel, piirkondlikul või rahvusvahelisel tasandil.

6. Osalisriigid võivad sõlmida kahepoolseid, piirkondlikke või mitmepoolseid lepinguid või kokkuleppeid materiaalse ja logistilise abi kohta, võttes arvesse finantskorda, mis on vajalik käesoleva konventsiooniga ette nähtud rahvusvahelise koostöö vahendite tõhusaks toimimiseks ning käesoleva konventsiooniga hõlmatud kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest süüdistuse esitamiseks.

VIII PEATÜKK

RAKENDUSMEHHANISM

Artikkel 57

Konventsiooni osalisriikide konverents

1. Käesolevaga luuakse konventsiooni osalisriikide konverents, et parandada osalisriikide suutlikkust ja koostööd käesolevas konventsioonis sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning konventsiooni rakendamise edendamiseks ja läbivaatamiseks.

2. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär kutsub osalisriikide konverentsi kokku hiljemalt ühe aasta möödumisel käesoleva konventsiooni jõustumisest. Edasised konverentsid toimuvad korrapäraselt vastavalt konverentsi vastuvõetud kodukorrale.

3. Osalisriikide konverents võtab vastu kodukorra ja käesolevas artiklis sätestatud tegevust reguleerivad reeglid, sealhulgas reeglid vaatlejate vastuvõtmise ja osalemise ning nimetatud tegevusega seotud kulude hüvitamise kohta. Sellistes reeglites ja nendega seotud tegevuses võetakse arvesse selliseid põhimõtteid nagu tulemuslikkus, kaasavus, läbipaistvus, tõhusus ja riikide isevastutus.

4. Osalisriikide konverents võtab oma korraliste kohtumiste korraldamisel arvesse teiste asjaomaste, sarnaste küsimustega tegelevate rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide ja mehhanismide, sealhulgas nende allorganisatsioonide koosolekute aega ja toimumiskohta kooskõlas käesoleva artikli lõikes 3 määratletud põhimõtetega.

5. Osalisriikide konverents lepib kokku tegevustes, menetlustes ja töömeetodites, et saavutada käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eesmärgid, sealhulgas:

a) hõlbustada käesoleva konventsiooni tulemuslikku kasutamist ja rakendamist, selgitada välja sellega seotud probleemid ning hõlbustada käesoleva konventsiooni raames läbiviidavaid osalisriikide tegevusi, sealhulgas soodustada vabatahtlike panuste koondamist;

b) hõlbustada kooskõlas riigisisese õigusega teabevahetust käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegudega seotud õiguslike, poliitiliste ja tehnoloogiliste arengusuundade kohta ning elektrooniliste tõendite kogumise kohta osalisriikide ja asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, samuti valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksuste vahel, samuti küberkuritegevuse mustrite ja suundumuste ning selliste kuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise edukate tavade kohta;

c) teha koostööd asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega, samuti valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksustega;

d) kasutada otstarbekalt teiste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide koostatud asjakohast teavet ning käesoleva konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise mehhanisme, et vältida töö tarbetut dubleerimist;

e) vaadata korrapäraselt läbi käesoleva konventsiooni rakendamine osalisriikide poolt;

f) anda soovitusi käesoleva konventsiooni ja selle rakendamise parandamiseks ning kaaluda konventsiooni võimalikku täiendamist või muutmist;

g) töötada konventsiooni artiklite 61 ja 62 alusel välja ja võtta vastu käesoleva konventsiooni lisaprotokollid;

h) võtta arvesse osalisriikide tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise nõudeid käesoleva konventsiooni rakendamisel ning soovitada meetmeid, mida ta sellega seoses vajalikuks peab.

6. Iga osalisriik annab osalisriikide konverentsile teavet käesoleva konventsiooni rakendamiseks võetud seadusandlike, haldus- ja muude meetmete ning programmide, kavade ja tavade kohta, nagu konverents nõuab. Konverents selgitab välja kõige tõhusama viisi teabe saamiseks, sealhulgas osalisriikidelt ning pädevatelt rahvusvahelistelt ja piirkondlikelt organisatsioonidelt teabe saamiseks, ja selle alusel tegutsemiseks. Arvesse võib võtta ka asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste asutuste ja erasektori üksuste esindajatelt saadud teavet, mis on nõuetekohaselt akrediteeritud vastavalt konverentsi kindlaksmääratavatele menetlustele.

7. Käesoleva artikli lõike 5 kohaldamisel võib osalisriikide konverents luua ja hallata selliseid läbivaatamismehhanisme, mida ta vajalikuks peab.

8. Vastavalt käesoleva artikli lõigetele 5–7 loob osalisriikide konverents vajaduse korral asjakohased mehhanismid või allorganid, et aidata kaasa konventsiooni tulemuslikule rakendamisele.

Artikkel 58

Sekretariaat

1. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär osutab konventsiooni osalisriikide konverentsile vajalikke sekretariaaditeenuseid.

2. Sekretariaat teeb järgmist:

a) abistab osalisriikide konverentsi käesolevas konventsioonis ettenähtud tegevuste elluviimisel ning korraldab ja osutab vajalikke teenuseid käesoleva konventsiooniga seotud konverentsi istungjärkudel;

b) abistab osalisriike taotluse korral osalisriikide konverentsile teabe andmisel, nagu on ette nähtud käesolevas konventsioonis, ning

c) tagab vajaliku koordineerimise asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide sekretariaatidega.

IX PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 59

Konventsiooni rakendamine

1. Iga osalisriik võtab kooskõlas riigisisese õiguse aluspõhimõtetega vajalikud meetmed, sealhulgas seadusandlikud ja haldusmeetmed, et tagada käesolevast konventsioonist tulenevate kohustuste täitmine.

2. Konventsiooni kohaselt määratletud kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks võib iga osalisriik võtta käesolevas konventsioonis sätestatust rangemaid või karmimaid meetmeid.

Artikkel 60

Konventsiooni mõju

1. Kui kaks või enam osalisriiki on konventsioonis käsitletud küsimustes juba sõlminud kokkuleppe või lepingu või on oma suhteid neis küsimustes muul moel korraldanud või kavatsevad seda teha, on neil õigus kohaldada ka asjaomast kokkulepet või lepingut või oma suhteid muul moel korraldada.

2. Ükski käesoleva konventsiooni säte ei mõjuta osalisriigi muid rahvusvahelisest õigusest tulenevaid õigusi, piiranguid, kohustusi ega vastutust.

Artikkel 61

Seos protokollidega

1. Käesolevat konventsiooni võib täiendada ühe või mitme protokolliga.

2. Protokolli osaliseks saamiseks peab riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon olema ka käesoleva konventsiooni osaline.

3. Käesoleva konventsiooni osalisriik ei ole protokolliga seotud, välja arvatud juhul, kui temast saab protokolli osaline vastavalt selle sätetele.

4. Kõiki käesoleva konventsiooni protokolle tõlgendatakse koos käesoleva konventsiooniga, võttes arvesse kõnealuse protokolli eesmärki.

Artikkel 62

Lisaprotokollide vastuvõtmine

1. Enne kui osalisriikide konverents kaalub lisaprotokolli vastuvõtmist, on vaja vähemalt 60 osalisriigi osalemist. Konverents teeb kõik endast oleneva, et saavutada lisaprotokolli suhtes konsensus. Kui kõik jõupingutused konsensuse saavutamiseks on ammendatud ja kokkuleppele ei ole jõutud, on lisaprotokolli vastuvõtmiseks viimase abinõuna vaja konverentsil osalevate ja hääletavate osalisriikide vähemalt kahekolmandikulist häälteenamust.

2. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidel on nende pädevusse kuuluvates küsimustes käesoleva artikli alusel nii palju hääli, kui palju on nende liikmesriikidest käesoleva konventsiooni osalisriike.

Sellistel organisatsioonidel ei ole õigust hääletada, kui nende liikmesriigid kasutavad oma hääleõigust, ja vastupidi.

Artikkel 63

Vaidluste lahendamine

1. Osalisriigid püüavad lahendada käesoleva konventsiooni tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlusi läbirääkimistega või muude enda valitud rahumeelsete vahenditega.

2. Kahe või enama osalisriigi vahelised vaidlused, mis on seotud käesoleva konventsiooni tõlgendamise või kohaldamisega ja mida ei ole võimalik lahendada läbirääkimiste teel või muul rahumeelsel viisil mõistliku aja jooksul, esitatakse ühe osalisriigi taotlusel vahekohtule. Kui kuus kuud pärast vahekohtumenetluse taotluse esitamist ei suuda need osalisriigid vahekohtu korraldamises kokku leppida, võib kumbki neist osalisriikidest anda vaidluse taotluse alusel lahendada Rahvusvahelisele Kohtule vastavalt kohtu statuudile.

3. Iga osalisriik võib konventsioonile alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes deklareerida, et ta ei pea end seotuks käesoleva artikli lõikega 2. Muud osalisriigid ei ole kohustatud järgima reservatsiooni esitanud osalisriigi suhtes käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud menetlust.

4. Iga osalisriik, kes on esitanud reservatsiooni vastavalt käesoleva artikli lõikele 3, võib reservatsiooni igal ajal tagasi võtta, kui teatab sellest Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

Artikkel 64

Allakirjutamine, ratifitseerimine, heakskiitmine ja ühinemine

1. 2025. aastal on käesolev konventsioon avatud allakirjutamiseks kõigile riikidele Hanois ja seejärel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peakorteris New Yorgis 31. detsembrini 2026.

2. Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud ka piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele, tingimusel et vähemalt üks sellise organisatsiooni liikmesriik on käesolevale konventsioonile käesoleva artikli lõike 1 kohaselt alla kirjutanud.

3. Konventsioon ratifitseeritakse, võetakse vastu või kiidetakse heaks. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon võib anda hoiule ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja, kui vähemalt üks tema liikmesriikidest on seda teinud. Kõnealuses ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjas teatab selline organisatsioon oma pädevuse ulatuse nendes küsimustes, mida reguleeritakse käesoleva konventsiooniga. Selline organisatsioon teatab hoiulevõtjale ka kõikidest asjakohastest muudatustest oma pädevuse ulatuses.

4. Käesolev konventsioon on ühinemiseks avatud riikidele ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele, mille vähemalt üks liikmesriik on käesoleva konventsiooni osaline. Ühinemiskiri antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile. Ühinemisel teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon oma pädevuse ulatusest käesoleva konventsiooniga reguleeritavates küsimustes. Selline organisatsioon teatab hoiulevõtjale ka kõikidest asjakohastest muudatustest oma pädevuse ulatuses.

Artikkel 65

Jõustumine

1. Käesolev konventsioon jõustub üheksakümnendal päeval pärast seda, kui antakse hoiule neljakümnes ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskiri. Käesoleva lõike kohaldamisel ei käsitata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiule antud kirja organisatsiooni liikmesriigi hoiule antud kirja täiendavana.

2. Iga riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes, kes ratifitseerib, võtab vastu, kiidab heaks või ühineb konventsiooniga pärast neljakümnenda kirja hoiuleandmist, jõustub käesolev konventsioon kolmekümnendal päeval pärast kuupäeva, mil kõnealune riik või organisatsioon on asjaomase dokumendi hoiule andnud, või kuupäeval, mil käesolev konventsioon jõustub vastavalt käesoleva artikli lõikele 1, olenevalt sellest, kumb on hilisem.

Artikkel 66

Muutmine

1. Pärast viie aasta möödumist käesoleva konventsiooni jõustumisest võib osalisriik esitada muudatusettepaneku ja edastada selle Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile, kes seejärel edastab muudatusettepaneku osalisriikidele ja konventsiooni osalisriikide konverentsile, et ettepanek läbi vaadata ja selle kohta otsus teha. Konverents teeb kõik selleks, et saavutada iga muudatuse puhul konsensus. Kui kõik jõupingutused konsensuse saavutamiseks on ammendatud ja kokkuleppele ei ole jõutud, on muudatuse vastuvõtmiseks viimase abinõuna vaja konverentsi koosolekul kohalviibivate ja hääletavate osalisriikide kahekolmandikulist häälteenamust.

2. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidel on nende pädevusse kuuluvates küsimustes käesoleva artikli alusel nii palju hääli, kui palju on nende liikmesriikidest käesoleva konventsiooni osalisriike. Sellistel organisatsioonidel ei ole õigust hääletada, kui nende liikmesriigid kasutavad oma hääleõigust, ja vastupidi.

3. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud muudatusettepaneku peavad osalisriigid ratifitseerima, vastu võtma või heaks kiitma.

4. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud muudatusettepanek jõustub osalisriigi suhtes 90 päeva möödumisel pärast sellise muudatuse ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmist Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

5. Kui muudatus jõustub, on see siduv nendele osalisriikidele, kes on väljendanud nõusolekut end sellega siduda. Teistele osalisriikidele on endiselt siduvad käesoleva konventsiooni sätted ja kõik varasemad muudatused, mille nad on ratifitseerinud, vastu võtnud või heaks kiitnud.

Artikkel 67

Denonsseerimine

1. Osalisriik võib konventsiooni denonsseerida, saates sellekohase kirjaliku teate Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile. Denonsseerimine jõustub aasta möödudes pärast seda, kui peasekretär on teate kätte saanud.

2. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon lakkab olemast käesoleva konventsiooni osaline, kui kõik tema liikmesriigid on konventsiooni denonsseerinud.

3. Käesoleva konventsiooni denonsseerimine vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 toob kaasa selle protokollide denonsseerimise.

Artikkel 68

Hoiulevõtja ja keeled

1. Käesoleva konventsiooni hoiulevõtja on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär.

2. Käesoleva konventsiooni originaal, mille araabia-, hiina-, hispaania-, inglis-, prantsus- ja venekeelne tekst on võrdselt autentsed, antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.